

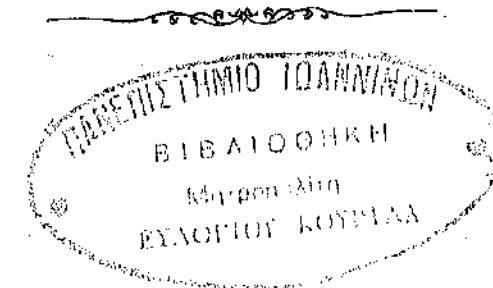
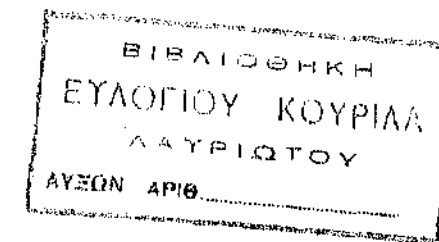
ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

1886

[ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡ. 5 - ΔΕΔΕΜΜΕΝΟΝ ΔΡ. 8

ΑΘΗΝΗΣ
Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον της Έστιας: Έντ' της οδού Σταδίου, αριθ. 32.

1886

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΒ'

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι γρ. 12, ἐν ἡλλοδαπῇ γρ. 20 — ἂν συνδρομαὶ ἀρχονταὶ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἕκαστ. ἔτους καὶ εἰς ἑτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σιαδίου 82.

30 Νοεμβρίου 1886

ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ

Ἦ τὴν ὄψιν Σου νιογέννητη γλυκοχαράζει πλάσι
Καὶ κόσμος ἀνασταίνεται νεκρὸς νὰ Σ' ἀγκαλιῆσθαι,
Κ' ἡ Ἱστορία μας γιὰ Σὲ ταῖς δάφναις της μαζώνει
Κ' ἕνα στεφάνι Σοῦ φορεῖ καὶ μ' ἕνα φῶς Σὲ ζώνει,
Καὶ γύρω 'ς τὸ κεφάλι Σου πετοῦν ἄν ἄγγελουδία
Τ' ἀπόκρυφα μηνύματα καὶ τὰ γλυκὰ τραγοῦδια
Ποῦ τόσα χρόνια ἐπρόσμεναν, τραγοῦδαγαν Ἑσείνα,
Ἑσείνα, μεγαλόχαρη τοῦ βασιλιᾶ μας γέννα!
Κι' ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη, ὅπου Ἑλλάς ἐλεύθερη καὶ δούλα,
Κάθε ψυχὴ ἀντρεῖνύεται, χτυπᾷ κάθε καρδοῦλα
Γιὰ Σὲ τὸ πρωτογέννητο τοῦ θρόνου μας βλαστάρι.
Καμάρ' εἶσαι 'ς τὴ μάννα Σου, 'ς ἐμᾶς προσκυνητᾶρι!
Οἱ παλαιοὶ Αὐτοκράτορες ὁπῶχεις τ' ὄνομά τους,
Ἀνάμεσα σὲ χίλιους δυὸ τοῦ Παλατιοῦ νομάτους
Ὅταν καμμιά γιορτὴ τρανὴ τὴν Πόλιν φέρναν γύρα,
Ἀστράφταν μέσ' 'ς τὸ μάλαμα καὶ μέσ' 'ς τὴν πορφύρα·
Μὰ λάμπεις πλουσιώτερος ἐμπρὸς μας, Κωνσταντίνε,
Γιατ' ἡ ἀγάπη ἐνὰς λαοῦ ἴδικός Σου πλοῦτος εἶνε!

Καθὼς ἡ θύρα ἢ φανταστὴ, τῶν ἀντρεωμένων ἐννοια,
Ποῦ κλεῖ ρουμπίνια ὄνειρευτὰ καὶ πλοῦτη διαμαντένια
Καὶ στέκει αἰῶνες καὶ καιροὺς κλειστὴ καὶ στοιχειωμένη
Κι' ἀνήμπορος κι' ὁ γίγαντας αὐτὸς ἔμπροστά της μένει
Ποῦ σειοῦνται ἀπὸ τὰ χέρια του ἄν τὰ δεντράκια οἱ βράχοι,
Μὰ μ' ἕνα λόγο μαγικὸ ἀνοίγει εὐθύς μονάχη, —
Ἔτσι κατὰκλειστη γιὰ ἡμᾶς τῆς Μοίρας στέκ' ἡ πύλη...
Μὰ τὸ ἴδικό Σου τ' ὄνομα φτάνει νὰ εἰποῦν τὰ χεῖλη,
Κι' ἀνοίγει εὐθύς, καὶ βλέπουμε καιροὺς ὅπου θ' ἀρθοῦνε,
Κι' ἀναγαλλάζουν ἢ καρδιαίς κ' ἢ φαντασίαις μεθοῦνε
Ἐμπρὸς σὲ πατρίδα ἐλόφωτη, κι' ἀνθίζουσι ἄν καὶ πρῶτα
Στὸν Κολωνὸν ὁ νάρμισσος κ' ἡ δάφνη 'ς τὸν Βύρρατα!

Τὴν ὥρα ποῦ χιλιάκριθη μεσ' 'ς τὴν πλατεῖα της κλίνη
Τὴ θάλασσα ξαγνάντεψαν οἱ Μύριοι ἐκείνοι
Μέσ' 'ς τῶν ἐχθρῶν τὸν κίνδυνον καὶ μέσ' 'ς τὰ ἔρμα ξένα,
Δὲν ἐνοιώσαν τόση χαρὰ 'ς ἐστήθη ἀπελπισμένα
Σὰν τὴ ἴδική μας τὴ χαρὰ ποῦ Σὲ θεωροῦμε τώρα.
Τῶν τρομερῶν Σαρακηνῶν τὰ πλήθη τὰ αἰμοβόρα

Τὴν πρώτη ἐκείνη τὴν φορά πού ὄρμησαν εἰς τὴν Πόλι
Κι' ἀπ' τὴν Χρυσόπορτα βαθεῖα τὴν ἀγναντέψαν, ὅλη
Νὰ ζωγραφίεται ὁλόλαμπρη μεσ' εἰς τ' οὐρανοῦ τὰ πλάγια,
Μὲ ταῖς ὑψηλαῖς τῆς ἐκκλησιαῖς, τὰπέραντα καλὰτια,
Ποτὲ δὲν θὰ φαντάστηκαν τὴ δόξα μας τὴν πρώτη
Τόσον ὠραία, καθὼς ἐμεῖς τὴν ἰδική σου νόστη!
Κι' ὁ ἀσπρμαῖλλης ὁ σοφὸς πού ψάχνει γιὰ τ' ἀστέρι
Τὸ μακρυνὸ κι' ἀθώρητο μ' ἓνα γυαλί εἰς τὸ χέρι,
Ὅταν εἰς τὰ μάτια του μ'προστά προβάλλη ἀπ' τὰ οὐράνια,
Κρύβει ἄγλυττερη ἀπὸ μᾶς ἐκεῖνος ἄπερηφάνια!

Γέροι, πού νοιώθετε σιμὰ τοῦ μνήματος τὴν ὥρα,
Γιὰ ἰδέστε Τον, κι' ὀλόχαροι κλείστε τὰ μάτια τώρα!
Λεβένταις, πού δὲν τρέμετε τὸ σιμάχτρο τοῦ θανάτου,
Γιὰ ἰδέστε Τον καὶ νοιώσετε διπλὴ ζωὴ μ'προστά Του!
Ἄντρες, καρρῶστε τα εἰς Αὐτὸν τὰ μάτια σας ποῖος ξέρει
Σὲ ποῖον δρόμο τ' ἀστρο τοῦ ἐγράφη νὰ μᾶς φέρη!
Γυναῖκες, πῶχετε καρδιά καὶ καλοσύνη τόση,
Παρακαλεῖτε τὸ Θεὸ εἰς τὰ νύχτα Του νὰ δώσῃ
Ὅλαις ταῖς χάρες τούρανοῦ κι' ὄλαις ταῖς καλοσύνας.
Παρθέναις, στεφανώστε Τον μὲ ράδα καὶ μυρσίναις.
Μὲ τὸ δίκι Του τ' ὄνομα ταῖς νύχταις, ταῖς ἡμέραις,
Στὴν κούμα νανορίζετε τὰ βρέφη σας, μητέραις!
Κ' ἐσεῖς, παιδάκια, πειὸ τρελλὰ χορεύετε, γελᾶτε.
Ἐλάτε ὄχι ν' ἀκούσατε, μὰ γιὰ νὰ ἰδῆτ' ἐλάτε
Τὸ παραμῦθι πῶχετε τόσαις φοραῖς γροικῆσαι:
Νά! νά, τὸ βασιλόπουλο πού ἦρθε νὰ ξυπνήσῃ
Τὴν κόρη τὴν Πεντάμορφη πού βαρειοκοιμισμένη
Μέσ' εἰς τὴ σκλαδικὰ τοῦ δράκοντα καιροῦς καὶ χρόνια μένει...

Χαρήτέ τον τοῦ βασιλιᾶ τὸ γυιὸ τὸν κανακάρη!
Δεκαεννιά χρονῶν ξανθὸ κι' ὠραῖο παλληκάρη,
Ζῶνει εἰς τὴ μέση τὸ σπαθί καὶ τὸ σταυρὸ εἰς τὸ στήθος,
Καὶ μᾶς σκορπάει παρηγορητικὴ κ' ἐλπίδες ἓνα πλήθος
Ὁ πρῶτος Ἕλληνας πῶγραψε σὲ τέτοια χρόνια ἡ Μοῦσα
Ἐλεύθερος νὰ γεννηθῆ μὲ στέμμα καὶ πορφύρα,
Κ' ἔμπρὸς εἰς τὰ μάτια μας κ' ἔμπρὸς εἰς τὸ δακρυμένο Γένος
Νὰ ὀρκισθῆ τοῦ Ἕλληνας τὸν ὄρκο λατρευμένους!
Χαρήτέ Τον, τοῦ ἐθνικοῦ εὐαγγελισμοῦ τὸν κρίνον,
Τὸν ὑστερὸν μας καὶ μαζὶ τὸν πρῶτον Κωνσταντῖνον!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΛΑΜΑΣ

ΕΠΙ Τῆς ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΕΙ ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ἐορταί κανελληνικοὶ τελοῦνται ἀπὸ τῆς αὔριον
ἐπὶ τῆ ἐνηλικίωσει τοῦ διαδόχου τοῦ ἐλληνικοῦ
θρόνου Κωνσταντίνου. Ἀπὸ πολλῶν αἰώνων ὁ ἐλλη-
νικὸς κόσμος δὲν ἐχαίρειται τοιαύτας ἡμέρας.
Ὁ πολυπαθὴς τῆς ἱστορίας λαὸς καλεῖται νὰ αἰ-
σθανθῆ ἐν τῶν μυστηριωδῶν ἐκείνων αἰσθημά-
των, ὑπὸ τὴν ζωοποιὸν τῶν ἠποίων ἐνέργειαν δη-
μιουργεῖται ἡ ἐθνικὴ συνείδησις, κρατῦνεται ἡ
ἐθνικὴ πίστις πρὸς τὸ παρὸν, ἀποκαλύπτονται ἐν
ἐλπίσιν οἱ ὀρίζοντες τοῦ μέλλοντος, λαμβάνουσι
νέας δυνάμεις οἱ ἰσχυροί, καὶ ἐπανακτῶσι τὸ ἀ-

πολεσθὲν αὐτῶν θάρρος καὶ φρόνημα οἱ ἀποτε-
θαρρημένοι. Νεαροὶ βασιλόπαις, ὅσον ἀπὸ αἰώνων
προεφήτευσον τὰ σιβύλλεια βιβλία τῆς ἐθνικῆς
παλιγγενεσίας, ὅσον τοσαύτως ἐπόθησαν καὶ ἐρ-
ρέμβασαν τοσαῦτα Ἕλληνων γενεαί, θέλει
προσέλθει αὔριον πρὸ τοῦ βωμοῦ, διὰ νὰ ὁμῶση
τὸν ὄρκον τῆς στρατιωτικῆς πίστεως πρὸς τὴν πα-
τρίδα. Ὅποια μυστηριώδης στιγμή ἐν ταῖς δέλ-
ταις τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας! Ἐν τῇ γῆ ταύτῃ, ἡ-
τις εἶδε ποτὲ πίπτοντα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς
τὸν Κόδρον, Ἕλληνας βασιλεῦς, ὃν γεννώμενον πε-

ριεπτύχθη φῶς ἀπτικοῦ οὐρανοῦ, προσέρχεται,
κλίτων τὸ γόνυ πρὸ τῶν ἐθνικῶν ἀντιπροσώπων,
νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἐκ ξανθοῦ γένους πατρὸς του
τὸ ἐθνικὸν ξίφος, καὶ κραδαίνων αὐτὸ διὰ τῆς
παλάμης, ν' ἀνακράξῃ: Οὐ καταισχυρῶ ὄπλα
εὐαθρὰ, οὐδ' ἐγκαταλείψω τὸν παραστά-
την, ὅσῳ ἂν στοιχήσω. Ἀμυνῶ δὲ καὶ
ὑπὲρ ἱερῶν, καὶ ὑπὲρ ὁσίων, καὶ μόνος καὶ
μετὰ πολλῶν. Τὴν πατρίδα δὲ οὐκ ἐλάττω
παραδώσω, πλεῖα δὲ καὶ ἀρτίω ἢ ὄσον ἂν πα-
ραδέξωμαι. Καὶ εὐκοῦσαι τῶν ἀεὶ κρινόντων
ἐμφρόνως, καὶ τοῖς θεμοῖς τοῖς ἰδρυμένοις
πίσσομαι, καὶ ὅς εἰνας ἂν ἄλλοις τὸ πλῆθος
ἰδρῶσται ὁμοφρόνως. Καὶ ἂν τις ἀναίρη τοὺς
θεσμούς, ἢ μὴ πειθῆται, οὐκ ἐπιτρέψω ἀμυνῶ
δὲ καὶ μόνος καὶ μετὰ πάντων, καὶ ἱερὰ τὰ
πάτρια τιμῶσω. Ἱστορὸς Θεὸς τούτων.

Ἀπὸ πόσων αἰώνων ἀνέμενον ὁ Ἕλληνομῆδς
τοιαύτην ἡμέραν! Ἐν τῇ ζοφερῇ διμύχῃ τῆς
δουλείας καὶ τῆς ἀπογνώσεως ποσαῖς δὲν ἐπό-
θησε τὴν ζωοποιὸν ταύτην ἀκτίνα τῆς παρηγο-
ρίας, ἀκτίνα φωτὸς ἅμα καὶ θάλπου! Ὅταν
ἐπιπτεν ἐπὶ τέλους εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων ἡ
κλεινὴ παρὰ τὸν Βόσπορον βασιλεύουσα, τὸ
θαῦμα τῆς οἰκουμένης, τὸ ἀντικείμενον τοῦ φθῶ-
νου τοσοῦτων λαῶν καὶ ἔθνων, ψευδεῖς χρησμοὶ
προανήγγελλον ὅτι, κατὰ τὴν ἀπικίσιον ἐκείνην
ἡμέραν, ἄγγελος κυρίου, καταβὰς εἰς οὐρανοῦ,
ἤθελε ζητήσῃ ἐν μέσῳ τῆς καταστροφῆς, με-
ταξὺ τοῦ καταπεπληγμένου πλήθους, ἀγνωστὸν
τινα, διὰ νὰ προσενέγκῃ εἰς αὐτὸν παρθενικὸν
ξίφος πρὸς ἀποδίωξιν τῶν κατακτητῶν ἀπὸ τῶν
ἀκτῶν τοῦ Βοσπόρου. Γενεαὶ παρήλθον ἀπὸ τῆς
ἀποφάδος ἐκείνης ἡμέρας, καὶ δὲν κατήλθεν
ἀκόμη ἄγγελος εἰς οὐρανοῦ, καὶ δὲν ἀπεκαλύφθη
εἰσέτι ἐν τῇ ἐθνικῇ ἱστορίᾳ ὁ παρακλήτος ἦρωας
τῆς δημοτικῆς παραδόσεως. Ὡ, ἂν τὸ ξίφος, τὸ
ὅποιον θέλει περιζωσθῆ αὔριον ὁ νεαρὸς βασιλό-
παις, ἦτα τὸ προαγγελθὲν ξίφος τῆς ἀπολυτρώ-
σεως, τὸ προωρισμένον νὰ κόψῃ τὸν γόρδιον δε-
σμὸν τῆς ἐθνικῆς δυστυχίας, νὰ πατάξῃ τοὺς
ἐχθρούς, νὰ προσπίσῃ τὰς ἐπιβουλεωμένας ἐλ-
ληνικὰς χώρας καὶ νὰ σημειώσῃ ἐπὶ τῶν δέλτων
τῆς ἱστορίας νέας σελίδας ζωῆς καὶ παλιγγενεσίας!

Δὲν θέλει βεβαίως παραστῆ αὔριον ἐν τῷ
ναφῷ τῆς ἐλληνικῆς Μητροπόλεως ἄγγελος εἰς οὐ-
ρανοῦ. Ἀλλὰ θέλει παραστῆ ἅπασα ἡ Ἕλλάς
διὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῆς καὶ τῶν ἀντιπροσώπων,
πιστῆ πρὸς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις καὶ ὑποχρεώ-
σεις, εὐλαθῆς πρὸς τὸ παρελθόν, εὐελπίς ἐπὶ τῷ
προουκινωμένῳ μέλλοντι, διὰ ν' ἀναφωνήσῃ μετὰ
πίστεως, μετ' ἀγαλλιᾶσεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν
ὀρκιζόμενον τὸν στρατιωτικὸν ὄρκον του νεανίαν:

«Ἐν τούτῳ ἵκα.»

**

Ἐν τῷ ξίφει τούτῳ, Κωνσταντῖνε, κείνται αἱ
μέλλουσαι τύχαι τοῦ Ἕλληνικοῦ γένους ἀπ' αὐ-
τοῦ ἐκαρτᾶται τῆς πατρίδος σου ἡ σωτηρία. Ἄν
ἦνε πεπρωμένον ἡ Ἕλλάς νὰ εἴπῃ καὶ πάλιν
τὸν κυρίαρχον λόγον αὐτῆς ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱ-
στορίᾳ, νὰ ἀποκαλυφθῆ ἐν τῇ ἠθικῇ ἐργασίᾳ
τῶν λαῶν νέα αὐτῆς σκέψεις, ζωτικὴ καὶ δημι-
ουργός, νὰ καταλάβῃ πρωτεύουσαν θέσιν ἐν τῷ
σταδίῳ τῶν ἀνθρωπίνων γενεῶν, δὲν θέλει τὸ
κατορθώσῃ, ἂν πρῶτον δὲν τελεσιουργήσῃ θρι-
αμβεύον τὸ ξίφος τοῦτο. Πάντοτε τὰ μεγάλα
ἔργα τῶν ἀνθρώπων προοιμιάσθησαν καὶ καθιε-
ρώθησαν διὰ τοιούτων νικῶν. Ἡ ἐθνικὴ ἰδέα,
ἐν τῇ παγκοσμίῳ αὐτῆς ἀποκαλύψει καὶ πραγ-
ματώσει, κατίσχυσε πρωτίστως διὰ τοῦ ξίφους,
τῆς ἐκδηλώσεως ταύτης τῆς ἐθνικῆς ζωῆς καὶ
εὐρωστίας. Τὸ ξίφος σου, Κωνσταντῖνε, ἔσται ἐν τῷ
μέλλοντι τὸ παλλάδιον τῆς ἐλληνικῆς ἀναγεν-
νήσεως καὶ ἐνότητος. Ἄς ἐορτάσῃ τὴν ἡμέραν
ταύτην τῆς ὀρκωμοσίας τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους. Ἡ-
χοῦσιν ἀπὸ τοῦ Ἄιμου, ἀπὸ τῆς Ροδόπης, ἀπὸ τῶν
Ἀκροκεραυνίων, ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου, ὑπερήφανοι
φθόγγοι, τὰ προανακρούσματα τοῦ μεγάλου ἐ-
θνικοῦ ἀγῶνος. Ἀνάσθητι τὸν ἔπρον σου, Κων-
σταντῖνε. Πορεύθητι πρὸς τὸ στάδιον ἐκεῖνο, ἐν
τῷ ὀποίῳ προώρισται νὰ δοκιμασθῆ τὸ παρὸν
καὶ τὸ μέλλον τῆς πατρίδος σου. Πόσοι αἰῶνες σὲ
παρακολουθοῦσι! Πόσοι ἐνδοξοὶ ἦρωες θέλουσι
σὲ θαυμάσει! Πόσοι μεγάλοι βασιλεῖς γηθοσῶ-
νως θέλουσι σὲ ἀποκαλέσει διάδοχόν των!

Γινώσκεις τίνας εἶνε οἱ βασιλεῖς οὗτοι, ἦρωες
ἅμα καὶ ἀπόσταλοι εὐνομίας καὶ πολιτισμοῦ,
σωτῆρες ἅμα καὶ μάρτυρες.

Πρόσεξον, Κωνσταντῖνε, καθ' ἣν στιγμήν ὑπό-
σχουσαι, διτι δὲν θέλεις καταισχυρῶναι τὸ ὄπλον, τὸ
ὅποιον ἡ πατρίς σοὶ ἐμπιστεύεται. Ἐνώπιον
τούτων δίδεις ἐπίτης τὸν ὄρκον, τῶν ἡρώων ἐ-
κείνων, ὅστινες ὑπῆρξαν προκατόχοι σου ἐν τῇ
γενναίᾳ ἐργασίᾳ τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους. Ἐνώπιον
τοῦ Θεσείως, τοῦ ἀπαλλάξαντος τὴν Ἀττικὴν
ἀπὸ τῶν κακοποιῶν, καὶ πρῶτον θεμένου ἐν αὐτῇ
τὴν φαινήν κρηπίδα τῆς εὐνομίας. Ἐνώπιον τοῦ
Ἀγαμέμνονος, τοῦ πρώτου ἀνακτος, τοῦ καταβα-
λόντος τὴν ὄρυν τῆς ἀσιατικῆς παμβασιλείας.
Ἐνώπιον τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦ ὑποτάξαντος, ἀλλὰ
καὶ ἐκπολιτίσαντος τὴν Ἀσίαν. Ἐνώπιον τοῦ Πύρ-
ρου, τοῦ ἀπειλήσαντος καὶ νικήσαντος τοὺς Ρω-
μαίους ἐνώπιον Βασιλείου τοῦ Μακεδόνα, τοῦ
Βουλγαροκτόνου. καὶ ἐπὶ τέλους, ἐνώπιον τοῦ
προσφιλεστάτου πάντων καὶ παθινοτάτου—τοῦ
τελευταίου τῶν Ἕλληνων αὐτοκρατόρων, ἦρωος
καὶ μάρτυρος, τοῦ ὁποίου ἡ ἦττα ὑπῆρξεν ἐνδο-
ξότερα πολλῶν νικῶν καὶ θριάμβων, τοῦ ἡμιανύ-
μου σου Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου. Κλίνον
τὸ γόνυ εὐλαθῆς πρὸ τῶν προκατόχων σου τούτων,
Κωνσταντῖνε. Ἰσχυρὰ φρικίας συγκινήσεως

Θέλει διαπεράσει το σώμα σου. 'Αλλ' ενώ τρέμεις εξ' ιεροῦ ρίγους, ἀκροάσθητι τῆς μυστηρίουδους αὐτῶν φωνῆς, ἐξερχομένης ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων ἀβύσσων τῆς ἱστορίας, καὶ ἐξαγγελούσης καὶ ἀπάσας τὰς διευθύνσεις τοῦ ναοῦ τὸ μέγα καὶ λυτρωτήριον ἐθνικὸν πρόσταγμα:

«*Ἐν τούτῳ ἴκα.*»

Ἐρπαι ταῦτα ἀλλαχού εἶνε αὐλικαὶ μόνον Τελοῦνται μόνον ἐξ ἀπλῆς ἐθιμοτυπίας. Τὸ πολὺ πλῆθος συνωθεῖται πρὸ τῶν θεαμάτων τούτων ἐξ ἀπλῆς περιεργείας, ὅπως συνωθεῖται πρὸ παντός καινοῦ ἀντικειμένου, ποθοῦν νὰ διέλθῃ ἐν ταῖς ὕραις τῆς σχολῆς αὐτοῦ στιγμὰς τινὰς τέρψεως καὶ λήθης ἀπὸ τῶν περιπετειῶν τοῦ καθ' ἑκάστην βίου. 'Αλλ' ἡ ἐορτὴ τῶν ἡμερῶν τούτων εἶνε καθαρῶς ἐθνικὴ. Κατὰ τὰς κρίσιμους σήμερον στιγμὰς τῆς ἱστορίας ἡμῶν παρίσταται ἐπιβαλλομένη ἀνάγκη μέλλουσος συσφίξεως τῶν ἐθνικῶν δισμῶν, εὐρυτέρας καὶ ταχυτέρας ἐνεργείας πρὸς διάσωσιν τῶν ἐθνικῶν καὶ ἱστορικῶν ἡμῶν δικαίων. Οἱ καιροὶ δὲν περιμένουσι. Χθὲς εἰσέτι τολμηρός, ἀλλ' ἀτυχῆσαις ἡγεμῶν φυλῆς, ἀπὸ αἰώνων ἐχθρικῆς τῇ Ἑλλάδι, ἐλάλει περὶ Μακεδονίας, ὡς περὶ χώρας ἀνηκούσης τοῖς Βουλγαροῖς. Ἑλληνικαὶ χῶραι ἐποφθαλιμῶνται ὑπὸ γειτόνων ἢ ἀπωτέρων λαῶν, ἂν δὲ ἡ Ἑλλάς δὲν διεκδικήσῃ ὡς τάχιστα τὰ ἐθνικὰ αὐτῆς δίκαια, οὐχὶ μόνον διὰ τῶν περγαμηνῶν τῆς ἱστορίας, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν διὰ τῆς λογικῆς τῆς δυνάμεως αὐτῆς, θέλει διαγραφῆ θῆττον ἢ βράδιον ἀπὸ τῶν δέλτων τῆς ἱστορικῆς ὑπάρξεως. Μόνον τυφλοὶ καὶ φίλαυτοι δύνανται ν' ἀμβλυωπῶσιν ἐνώπιον τῆς πραγματικότητος ταύτης ἀλλ' ἡ ἐθνικὴ συνείδησις, ἣτις ἐν μόνον ἔχει ἰδεῶδες, τὴν ἀνάστασιν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ γένους, δὲν δύναται ἢ νὰ ἐνθουσιασθῇ κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμὴν, νὰ μελετήσῃ βαθύτατα τοὺς κινδύνους, εἰς οὓς εἶνε ἐκτεθειμένη ἡ ἐλληνικὴ πατρίς, καὶ νὰ ζητήσῃ παρὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ἄνευ ἐξαιρέσεως ἀρχῶν καὶ σημαίας, συμπαθειῶν ἢ ἀντιπαθειῶν, τὴν ὁμόνοιαν ἐκείνην ἐν τῇ ἐνεργείᾳ, ἣτις ἐχαρακτήρισε τὰς δυσχερεστάτας, ἀλλ' ἕνα καὶ εὐγενεστάτας τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους ἡμέρας.

Αἱ ἐορταὶ τῶν ἡμερῶν τούτων εἰσονται ἕνα ἢ πραγματικωτέρα παράστασις τῆς ἐνόητος καὶ τῆς οφειλομένης κοινῆς ἐνεργείας παντός Ἑλλήνων. Πανταχού συγινεῖται κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ ἔθνος — ἐν τῇ ἐλευθέρῳ πατρίδι, ἐν τῇ δουλειούσῃ, ἐν ταῖς ἀποικίαις. Δὲν ὑπάρχουσι σήμερον διαιρέσεις διαλύεται πᾶν νέφος προσωπικῶν δυσαρκεσιῶν καὶ ἐχθροπαθειῶν πρὸ τοῦ φωτὸς τῶν ἐθνικῶν καθήκοντων. Ἐν μόνον κρατεῖ αἰσθημα καὶ μία προεξάρχει ἰδέα, ἡ ἰδέα τῆς ἐθνικῆς ἀναστάσεως καὶ ἐνόητος. Καὶ τῆς ἰδέας ταύτης ἀντιπρόσωπος καὶ σηματοφόρος παρίσταται ὁ διάδοχος τοῦ ἐλληνικοῦ θρόνου, τέλειος Ἑλληνας, οἷον ἀπεκδέχεται ἐν ἀνησυχίᾳ προσδοκία ἢ σύγχρονος γενεᾶ. Τὸν Ἑλληνα τοῦτον προσεφῆτευεν ἡ ἐθνικὴ Σίβυλλα, κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως: ὑπὲρ τῆς ἐμφανείας τούτου ἐδέετο νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐν τοῖς ναοῖς τῶν πόλεων ὁ λευίτης, καὶ ἐν τοῖς ἐρημοκλησίαις τῶν ὄρειων ὁ ἀρματουλός: τοῦτον ποθῶν ἐφαλλε τὸ ἐνάλιον αὐτοῦ ἄσμα ἐναυτίλος τοῦ Αἰγαίου, καὶ μετὰ πίστει ἐμελέτα τὴν ἀποκάλυψιν αὐτοῦ ὁ λόγιος, ἢ ἐν προσδοκίᾳ αὐτοῦ ἔπειπε μάρτυς ὁ μαχητὴς τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας.

Καὶ θέλει ὑπάρξει ἐλληνικὴ καρδιά, ἣτις νὰ μὴ σκιρτήσῃ, ἣτις νὰ μὴ φοικιάσῃ ἐξ ἱεροῦ ρίγους ἐν τῇ ὑψίστῃ ταύτῃ στιγμῇ τῆς περιβολῆς τοῦ ἐθνικοῦ ξίφους εἰς τὴν ὄσφυν τοῦ Κωνσταντίνου; Καὶ θέλει ὑπάρξει ἐλληνικὴ φωνή, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ διάδοχος τοῦ ἐλληνικοῦ θρόνου, ὁ στρατηλάτης τῆς αὔριον, θέλει προσέλθῃ πρὸ τοῦ θυιαστηρίου, ἵνα δώσῃ τὸν ὄρκον τοῦ στρατιώτου, νὰ μὴ ἀνακράξῃ:

«*Ἐν τούτῳ ἴκα;*»

ΘΑΝΑΤΟΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ

Τὸ πυροβολικὸν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀποτελεῖ θέαμα μεγαλοπρεπὲς ἕνα καὶ φοβερόν. Ὅπως σχηματίζῃ τις ἀκριβῆ ἰδέαν αὐτοῦ, πρέπει νὰ ἴδῃ τὴν μακρὰν ἐκείνην σειρὰν τῶν ἵππων, τῶν τηλεβόλων, τῶν βλητοφόρων, κινουμένων ἀπὸ τοῦ ἐνός ἄκρου μέχρι τοῦ ἑτέρου, εἰς ἐν σύνθημα, διερχομένων τοὺς ἀγρούς, τὰς ὁδοὺς, τὰς ἀμπέλους, ἀναβαινόντων, καταβαινόντων, ἀναπτυσσομένων διὰ ταχυτάτων ὀφιοειδῶν κινήσεων, ἐν τῇ ἡρμητικῇ αὐτῶν φορᾷ ὑπερβαίνοντων κωλύματα, πηδῶντων τάφρους, ἐξαφανιζομένων ἐκ τῶν βλεμμάτων ἐν νεφέλῃ χαλκίων καὶ κόνεως, πληροούντων ἰσχυροῦ ἀντιλάλου πάσας τὰς περίξ κοιλάδας. Εἰς ἕκαστον κανονοβόλημα τὸ φοβερὸν στόμα τῶν τηλεβόλων ὀπισθοδρομεῖ ὡς ἐπτοημένον ἐκ τοῦ ἰδίου βρυχηθμοῦ του, μακρὰν δὲ κατακρημνίζει οἰκίας, συντρίβει δένδρα καὶ ἀνοίγει φοβερὰ βήγματα ἐν τῷ ἐχθρικῷ στρατοπέδῳ.

Ἐκ τῆς συναισθησεως τῆς θαυμασίας καὶ τρομερῆς δυνάμεως τοῦ ἰδίου αὐτοῦ θπλου ἀντλεῖ ὁ πυροβολητὴς τὸν ἰδιάζοντα αὐτῷ σοβαρὸν καὶ ὑψηλὸν χαρακτήρα, ὅστις οὔτε ἐκ τῆς ψυχῆς οὔτε ἐκ τῆς ὄψεως αὐτοῦ ἐξαλείφεται, οὐδὲ μετὰ ἥτταν

ἔτι, ὅποτε οἱ ἄλλοι κατέγονται ὑπὸ τῆς ἀποθαρρύνσεως καὶ τῆς ἀπελπισίας.

Ὅτω σοβαροὶ, κατηρεῖς ἀλλ' οὐχὶ ἀποτεθαρρημένοι εἰσῆλθον περὶ λύχνων ἀφᾶς εἰς Χιβάσον, οἱ πυροβοληταὶ πυροβολαρχίας τινὸς τοῦ Πεδμοντίου στρατοῦ δώδεκα ἡμέρας μετὰ τὴν μάχην τῆς Νοβάρας. Ἐκ τῆς πυροβολαρχίας ταύτης ἔλειπον πολλὰ βλητοφόρα, πολλοὶ ἵπποι, ἐν τηλεβόλων, δύο ἀξιωματικοὶ καὶ πολλοὶ στρατιῶται. Τὴν συνώθειον εἰς λοχαγὸς καὶ εἰς ὑπολοχαγός. Ὁ λαὸς παρίστατο σιγηλὸς καὶ τεθλιμμένος, ὡσεὶ ἐβλεπε διερχομένην ἐπικηδεῖαν πομπήν. Ἐσταμάτησαν ἐπὶ τῆς πρώτης πλατείας. Ὁ λοχαγὸς διέτρεξε τὸν ὑπολοχαγὸν νὰ ἐπισταθμεύσῃ, ἀφιππεύσας δὲ παρετήρει πέραξ ὡσεὶ ἐξήτει τινὰ ἐν μέσῳ τοῦ συρρέουστος πλήθους.

Μετ' ὀλίγον ἐπλησίασαν δύο νέοι, (ὁ εἶς θὰ ἦτο μόλις εἰκοσιπενταέτης, ὁ δ' ἕτερος δεκαοκταέτης) ἐκβαλόντες δὲ τὸν πῖλον των ἠρώτησαν δειλῶς:

— Σαῖς εἶσθε ὁ λοχαγός; . . .

Ὁ ἀξιωματικὸς μὴ ἀφῆσας νὰ περάνωσι τὴν φρεσὶν των ἔτεινε πρὸς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ εἶπε:

— Ἐλαβα τὸ θάρρος νὰ σὰς γράψω, ἂν καὶ δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σὰς γνωρίζω. Ἡ σὰς ἔγραφα προτῆτερα ἂν ἤξευρα τὴν διεύθυνσίν σας. Ἄλλ' ἠρώτησα ἀναφελῶς φίλους τοὺς φίλους τοὺς ὁποίους εἶχεν εἰς τὸ σὺνταγμα. Καὶ ἐν τούτοις εἶχε πολλοὺς ὁ δυστυχῆς νέος καὶ τὸν ἠγάπων πολὺ! . .

Καὶ αὐτὸς δ' ὤρεξε τὰς χεῖρας πρὸς τοὺς νέους οὔτινες ἔθλιψαν αὐτὰς θερμῶς. . .

— Ἐκάμετε λόγον περὶ τῆς ἐπιστολῆς μου εἰς τὸν πατέρα σας;

Ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν τῷ εἶπον ἄλλο τι εἰμὴ ὅτι ὁ λοχαγὸς τῆς πυροβολαρχίας εἰς ἣν ἀνήκεν ὁ ἀτυχῆς ἀδελφός των ἐμελλε νὰ ἔλθῃ ἡμέραν τινὰ ὅπως τὸν ἐπισκεφθῇ. Δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τῷ εἰπωσι περισσότερόν τι διότι ἦτο ἀσθενής, καὶ ἐφοβοῦντο μὴ προξενήσωσιν εἰς αὐτὸν ὑπὲρ τὸ δέον σφοδρὰν συγκίνησιν.

Λεπτομερεῖας τινὰς περὶ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ του εἶχε μάθῃ δύο ἡμέρας μετὰ τὴν μάχην, ἡ δὲ ὁδὸν αὐτοῦ ἦτο ὀξεῖα εἰσέτι καὶ ἀπαρμύθητος.

Μετ' ὀλίγον ἐπλησίασε καὶ ὁ ὑπολοχαγός.

— Ἰδοὶ ὁ ἀξιωματικὸς περὶ τοῦ ὁποίου σὰς ἔγραφα εἰς τὴν ἐπιστολήν μου, εἶπε χαμηλοφώνως ὁ λοχαγός, παρουσιάζων τὸν ὑπολοχαγὸν εἰς τοὺς δύο ἀδελφούς, οἵτινες ἐσφιγξαν θερμῶς τὴν χεῖρά του. Οὗτος ὀλίγας εἰπῶν λέξεις ὑπέστρεψεν εἰς τὴν πυροβολαρχίαν του. Ὁ λοχαγὸς εἶπεν εἰς τοὺς δύο νέους ὅτι θὰ μεταβῇ νὰ ἴδῃ τὸν πατέρα των τὴν ἑπαύριον περὶ τὴν ἐβδόμην ὥραν, καθέσσαν τὴν ὀγδόην ἔπρεπε ν' ἀπέλθῃ εἰς Τουρίνον, ἐρωτήσας δὲ τὴν ἰδὴν καὶ τὸν ἀρμόδιον τῆς θύρας

τῆς οἰκίας, ἐπλησίασεν εἰς τὸν ὑπολοχαγὸν καὶ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ:

— Αὐρίον τὸ πρῶτ' εἰς τὰς ὀκτὼ ἂν δὲν εἶμαι ἐδῶ ἀναχώρησε μετὰ τὴν πυροβολαρχίαν ἀλλὰ κῦρταξε νὰ μὴ περάσῃς ἀπὸ τὴν ἰδὴν. . . καὶ τῷ εἶπε τὸ ὄνομά της. Ὁ ὑπολοχαγὸς ἀπήντησεν ὅτι θέλει ὑπακούσῃ ὁ δὲ λοχαγὸς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν.

Τὴν προῖαν τῆς ἑπαύριον περὶ τὴν ἐβδόμην ὥραν, ὁ λοχαγὸς παρακολουθούμενος ὑπὸ στρατιώτου κρατούντος δέμα ἔκρουε τὴν θύραν τῆς οἰκίας τῶν δύο νέων αὐτοῦ φίλων. Αἱ ὀλίγαι τῆς προσδοκίας στιγμῆς ἐφάνησαν αὐτῷ δλόκληρος ὥρα. Ἀνυπομονησία ἄραγε ἢ φόβος ἦτο τὸ κατέχον αὐτὸν τὴν στιγμὴν ἐκείνην αἰσθημα; Οὐδ' αὐτὸς θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ εἴπῃ. ἀγωνία συνέσφιγγε τὴν καρδίαν του.

Ἐπὶ τέλους ἀνοιχθείσης τῆς θύρας ἐφάνησαν οἱ δύο ἀδελφοί, ὑποδεχθέντες αὐτὸν ἀφώνως, μετὰ τὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ στόματος. Ὁ στρατιώτης ἀφείλε τὸ δέμα ἐπὶ ἔδρας τινὸς ἀπῆλθε.

— Κοιμᾶται, εἶπεν ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν, ἀλλ' εἶνε πολὺ καλλίτερα.

Ὁ λοχαγὸς ἐκάθησε, οἱ δὲ δύο νέοι ἐπλησίασαν τὰς καθέδρας ὅπως δύνανται νὰ συνδιαλέγωνται χαμηλοφώνως:

— Νομίζετε ὅτι εἰμπορῶ νὰ τοῦ ἡμιλήσω χωρὶς κίνδυνον;

— Τώρα ναί, ἀπήντησαν ἡμφώνως οἱ δύο ἀδελφοί. . .

— Εἰπέτε το ἐλευθέρως, διότι εἰμπορῶ νὰ ἐπανέλθω μίαν ἄλλην ἡμέραν ἀπ' ἐδῶ εἰς τὸ Τουρίνον ἢ ἀπόστασις εἶνε μικρά. . .

— Σὰς εὐχαριστοῦμεν ἐκ καρδίας, ἀλλ' εἶνε περιττὸν νὰ ἐνοχληθῆτε καὶ ἄλλην φορὰν δι' ἡμᾶς. Ὁ πατήρ μας εἶνε πολὺ καλλίτερα. Ἄν ἦτο ἄλλος ἄνθρωπος, ἴσως ἔπρεπε νὰ διστάσητε. . . ἀλλὰ πιστεύσατε, κύριε λοχαγέ, ὅτι ἔχει καρδίαν ἱκανὴν νὰ αἰσθανθῇ τὸ εἶδος τῆς παρηγορίας τὴν ὁποῖαν τῷ φέρετε. Ἐἶνε φιλόστοργος πατήρ, ἀλλ' εἶνε καὶ ἀκραίφνης φιλόπατρις.

— Τὸ πιστεύω, εἶπεν ὁ λοχαγός.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ὡραῖον ζαφθὸν παιδίον δώδεκα τὸ πολὺ ἔτων. Ἰδὼν τὸν λοχαγὸν ἠθέλησε νὰ ἀπισθοδρομήσῃ.

— Ἐλα ἐδῶ! τῷ εἶπεν ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν.

Τὸ παιδίον ἐπλησίασε.

— Εἶνε ὁ μικρός μας ἀδελφός!

— Πόσον τῷ ἡμοιάζει! ἀνεφώνησεν ὁ λοχαγός.

Μετὰ βραχεῖαν συνδιάλεξιν ὁ λοχαγὸς καθῶν τὸ δέμα ἠκολούθησε τὸν ἕνα τῶν ἀδελφῶν, ὅστις εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ ἀσθενούς ὅπως τὸν ἀφπνίσῃ. Ὁ ἀγαθὸς γέρον ὑπνωττεν ἠρέμα, τὸν ἕνα τῶν βραχιόνων ἐκτός τοῦ ἐφαπλώματος ἔχων καὶ τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον πρὸς τὸν υἱόν.

Ούτος έστη θεωριών τὸ σεβάσιμον καὶ εὐρύ μέτωπον τοῦ γέροντος, τὸ ὅποιον καὶ ἐν αὐτῇ τοῦ ὕπνου τῇ ἡμερῇ εφερὲν ἐναποτυπωμένην τὴν ὀδύνην.

— Πατέρα! ἐπιθύρισε.

Ὁ γέρον ἤνοιξε βραδίως τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ διὰ τῆς ἐκτὸς τοῦ ἐπαπλώματος χειρὸς ἔλαβε τὴν τοῦ υἱοῦ του, ὅστις θεωπεύσας τὴν κόμην τοῦ ἀσθενοῦς ἠρώτησεν αὐτὸν πῶς ἦτο.

— Πολὺ καλλίτερα, ἀπότηγησε.

— Καλά... Λοιπὸν... ἔκουσε πατέρα. Κἄποιος θέλει νὰ σέ ἰδῇ.

— Φέρε τον ἐδῶ.

Ὁ υἱὸς δὲν ἐκινήθη ἐκ τῆς θέσεώς του.

— Ποῖος εἶνε; ἠρώτησεν ὁ γέρον.

— Εἶνε... ἕνας ἀξιωματικός.

Ὁ γέρον ἠτένισεν ἐπὶ τὸν νέον μὴδὲν εἰπών.

— Εἶνε ἕνας λοχαγός... τοῦ πυροβολικοῦ!

Ὁ γέρον προσεπάθη νὰ ἀνακαθίσῃ εἰς τὴν κλίνην του· ἀλλ' ὁ υἱὸς τὸν ἤμποδισε.

— Μὴ, πατέρα, μὴ κινήσῃ. Μείνε πλαγιασμένος. Ἐνθυμήσου τί διέταξεν ὁ ἰατρός.

Καὶ ὁ νέος ἔθηκεν ὑπὸ τὸ ἐπάπλωμα τὴν χεῖρα τοῦ πατρὸς του. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ γέροντος ἐξήμεραν, καὶ ἡ ἀνεκωνή του ἐξήρχισεν δυσχερῶς τοῦ στόματός του.

Χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ κατὰ πρόσωπον τὸν υἱὸν του ἐπιθύρισε ἀσθενῶς:

— Καὶ ὁ λοχαγός αὐτός...:

—... Ἦτο λοχαγός του... Ἦλθεν ἐπίτηδες νὰ σέ ἰδῇ.

Ὁ γέρον συνέσφιξε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὰ χεῖλη του ὅπως καταστειλὴ ὀλολυγμόν.

— Θάρρος, πατέρα, καρδιά... Ἦλθε ἐδῶ διὰ νὰ σέ παραγορήσῃ φανοῦ γενναῖος, πατέρα.

— Εἰπέ του νὰ ἔλθῃ.

— Ἀμέσως;

— Ναί, ἀμέσως.

Ὁ νέος ἐξῆλλε ταχέως τοῦ δωματίου. Ὁ πατὴρ παρακλωθῆσας αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματός προσήλωσε τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὴν θύραν. Ἦκουσε βραχὺν ψίθυρον, ἀσθενῆ κλαγγὴν ξίφους καὶ ἐξιωματικὸς εἰσῆλθε.

Ὁ γέρον ἤνοιξε πρὸς τὸν λοχαγὸν τὴν ἀγκάλην του, οὗτος δὲ ὤρμησεν εἰς αὐτὴν μεθ' υἱικῆς στοργῆς. Οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ ἔστησαν ὀρθοὶ παρὰ τὴν κλίνην. Ὁ πατὴρ ἔλαλει. Ἄκρα σιγὴ ἐπεκράτει ἐν τῷ δωματίῳ.

Αἴφνης ὁ ἀσθενὴς ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν, ἀπομάχας δὲ τὰ δάκρυά του εἶπεν ἀποφασιστικῶς:

— Λοχαγέ... εἶπτε ἐκεῖ τὴν ἡμέραν ἐκείνην... εἶδατε τί συνέβη... νὰ μοῦ τὰ διηγηθῆτε ὅλα... Εἶμαι πολὺ καλὰ... Ὅτ' ἀκούσω χωρὶς νὰ συγκινηθῶ, χωρὶς νὰ σᾶς διακόψω... Ἀλλὰ θέλω... ἔχω ἀνάγκην νὰ μάθω (ἐνταῦθα τὰ

δάκρυα ἐπνίξαν τὴν φωνὴν του) πῶς ἀπέθανε τὸ καυμένο μου τὸ παιδί!

Ἐκφρασε ἀπεριγράπτου ὀλιψέως ἐπεσκίασε τὸ πρόσωπόν του.

— Ἦτο τόσο νέος καὶ τόσο ὠραῖος!

— Ἀλλὰ τώρα εἶνε τόσο μεγάλος! ἀπεκρίθη ὁ λοχαγός.

Τὴν λέξιν ταύτην ἀκούσας ὁ γέρον ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν του καὶ ἠτένισε ἐπὶ τὸν ἀξιωματικόν ἐφ' ὅσον δὲ παρετήρει αὐτόν, τὸ θαυμάριον πρόσωπόν του ἐλάμβανε βαθμηδὸν ἐκφρασιν γαλήνης καὶ ὑπερηφανείας.

— Τόσον μεγάλος! ἐπιθύρισε καθ' ἑαυτόν.

Διὰ φωνῆς δ' εὐσταθοῦς προσεῖπε:

— Λέγετε τώρα, λοχαγέ.

Ὁ λοχαγὸς καθήσας ἐγγύτερον τῆς κλίνης καὶ θεωπεύων τὸν θύσανον τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους του προσεπάθει νὰ εὕρῃ φράσιν τινα ὅπως ἀρχίσῃ. Ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν προσῆλθεν εἰς ἐπικουρίαν του.

— Ἦ πυροβολοχρῖα σὰς ὅθ' ἔκαμε πολὺ καλὰ τὸ μέρος τῆς, κύριε λοχαγέ.

— Εἰς τὴν μάχην τῆς Νοβάρας; ὄχι. Δηλαδή ἐκάμαμεν μικρὰ πράγματα ἀλλ' ἐκοπιάσαμεν ὅσον ἔπρεπε διὰ νὰ κάμωμεν μεγάλα· ἐτρέχαμεν τρεῖς ἕως τέσσαρας ὥρας χωρὶς στείγην ν' ἀναπνεύσωμεν.

« Λοχαγέ, ἀναβῆτε εἰς ἐκεῖνον τὸν λόφον! μὲ διέτασσον. Μόλις ἀνεβαίναμεν, ἐναντία διαταγῇ ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν προτέραν θέσιν μας. Τοῦτο συνέβη τρεῖς ἢ τέσσαρας φορές. Οἱ ἴπποι ὑπέφεραν τὰ πάνδεινα τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Τὰ δυστυχεῖ ζῶσι! Ἐξίζαν καλλιτέραν τύχην.

— Ἐπρονεύθησαν;

— Τὰ περισσότερα.

— Ποῦ ἐσταματήσατε;

— Δὲν εἰδεύρω ἀκριβῶς τὸ μέρος. Ἀλλ' ἐνθυμῶμαι ἀκριβῶς τὴν ὄψιν τῆς τοποθεσίας. Ἦμεθα εἰς τὸ μέσον ἐνὸς λοφου· μεταξὺ ἡμῶν δὲ καὶ τῆς κορυφῆς τὸ ἔδαφος ἐσχημάτιζε τόσο βαθύ χάσμα ὥστε ἠδύνατο ν' ἀποκρύψῃ ἐν ἡ δύο συντάγματα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐχθροῦ. Ὅτε ἐφθίκα ἐκεῖ, μακρόθεν ἐφαίνοντο τρία συντάγματα αὐστριακῶν προχωροῦντα καθ' ἡμῶν. Μόλις διεκρίνετο ἡ λευκὴ στολὴ των καὶ ἡ ἀκτινοβολία τῶν λογγῶν των. Εἰς ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν μου ἐστάλη αἴφνης μὲ δύο τηλεβόλα εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν τοῦ λόφου. Ἐμείνα μὲ τὸν πρῶτον ὑπολοχαγόν μου καὶ τέσσαρα τηλεβόλα. Εἰς τὸν δεξιὸν οὐλαμόν (ἐνταῦθα ὁ ἀξιωματικὸς ἐστράφη πρὸς τὸν πρεσβύτερον τῶν ἀδελφῶν) ἦτο ὁ ἀδελφός σας.

Ὁ γέρον ἐμεινεν ἀτάραχος.

Ἦτο εἰς τὸν δεξιὸν οὐλαμόν, ἐξηκολούθησεν ὁ ἀξιωματικὸς. Ἀμέσως ἤρχισεν τὸ πῦρ. Ὁ ἀδελφός σας ὡς λοχίας ἔπρεπε νὰ σκοπεύσῃ.

Ἦτο εἰς τὸν δεξιὸν οὐλαμόν, ἐξηκολούθησεν ὁ ἀξιωματικὸς. Ἀμέσως ἤρχισεν τὸ πῦρ. Ὁ ἀδελφός σας ὡς λοχίας ἔπρεπε νὰ σκοπεύσῃ.

Ἦτο εἰς τὸν δεξιὸν οὐλαμόν, ἐξηκολούθησεν ὁ ἀξιωματικὸς. Ἀμέσως ἤρχισεν τὸ πῦρ. Ὁ ἀδελφός σας ὡς λοχίας ἔπρεπε νὰ σκοπεύσῃ.

— Εἰς τὸ μεσσίον σύνταγμα! ἀνέκραξε. Κύταξε νὰ μᾶς τιμῆσῃ.

Ἐμειδίασε, ἐσκόπευσε, ὠπισθοχώρησε δὲ δύο βήματα καὶ ἀνέκραξε:

— Πῦρ!

Καὶ εἶδον ὅτι ἀνετινάχθη εἰς τὸν ἀέρα ἐν δένδρον τὸ ὅποιον εὐρίσκετο εἰς τὸ μέσον τοῦ μεσσίου σύνταγματος· αἱ τάξεις τῶν ἐχθρῶν διεσπάσθησαν, αἱ ἀξιωματικοὶ ἐπιπτοὶ ἔτρεχον ἐπάνω κάτω· ἐπειτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐπῆλθεν ἡ τάξις καὶ ἐξηκολούθησεν ἡ πορεία.

— Εὐγε! τῷ ἐκράξῃ. Ἀλλην μίαν!

Ἐσκόπευσε καὶ δευτέραν φοράν, καὶ πάλιν ἡ σφαῖρα ἐπεσεν εἰς τὸ μέσον τῶν ἐχθρῶν.

Ὁ γέρον ἐπληξε διὰ τῆς παλάμης τὴν κλίνην.

— Ἦ σφαῖρα ἐπεσεν εἰς τὸ μέσον τῶν ἐχθρῶν, ἐξηκολούθησεν ὁ λοχαγός· τὸ σύνταγμα συνεταράχθη περισσότερο ἀπὸ τὴν πρώτην φοράν· καὶ πάλιν οἱ ἀξιωματικοὶ ἔτρεχον ἄνω κάτω καὶ πάλιν αἱ τάξεις διεσπάσθησαν· ἀλλὰ τώρα ὁ ἐχθρὸς ἐσταμάτησε. Τέσσαρα τηλεβόλα ἐβασαν ἐν καλπασιῶν καὶ ἐστήθησαν τὰ μὲν δύο μεταξὺ τοῦ δεξιοῦ κέρατος καὶ τοῦ κέντρου, τὰ δὲ δύο ἄλλα μεταξὺ τοῦ κέντρου καὶ τοῦ ἀριστεροῦ. Ἀμέσως δὲ ἤρχισαν τὸ πῦρ ἐναντίον μας.

— Καρδιά, παιδιά, ἀνέκραξε εἰς τοὺς στρατιώτας μου· νὰ, περίστασις νὰ τοὺς δεῖξωμεν ποῖο εἶμεθα.

Ἐρχίσασιν νὰ πυροβολῶμεν κατὰ τῶν ἐχθρῶν τηλεβόλων. Οἱ ἐχθροὶ ὠπισθοδρόμησαν. Τὸ ἐν τῷ κέντρῳ σύνταγμα ἐπλησίασεν εἰς οἰκίσκον τινα, εἰς τὸν ὅποιον ἐφαίνετο ὅτι εἰσῆλθον πολλοὶ στρατιῶται.

— Λοχία! ἐφώναξε εἰς τὸν υἱὸν σου σκόπευσε αὐτὸ τὸ σπίτι.

— Ἀμέσως! ἀπεκρίθη αὐτὸς μὲ τὸν ἀποφασιστικόν του τόνον.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην διήρχετο καλπαζῶν εἰς συνταγματάχης τοῦ ἐπιτελείου, ἤκουσε τοὺς λόγους μου καὶ ἐστάθη.

— Νὰ ἰδοῦμεν, ἀπεκρίθη.

— Πῦρ! διέταξε σχεδὸν ταυτοχρόνως ὁ γενναῖος λοχίας, καὶ ἀπὸ τῆς στέγης τῆς οἰκίας εἶδομεν ν' ἀνατινάσσονται πέτραι, κέρατοι, ξύλα καὶ νὰ πίπτουν ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν· πολλοὶ στρατιῶται ὤρμησαν ἐκτὸς καὶ διεσκορπίσθησαν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις.

Ὁ γέρον συνέθλιβε διὰ τῶν δύο χειρῶν τὸ ἐπάπλωμα ὡσεὶ κατείχετο ὑπὸ νευρικῆς ταραχῆς.

— Λαμπρά! ἀνέκραξεν ὁ συνταγματάρχης ἀπομακρυνθείς. Ἀλλὰ καὶ τὰ αὐστριακὰ τηλεβόλα ἐπυροβόλων πολὺ εὐστόχως. Αἱ σφαῖραι ἐπιπτον βροχηδὸν ὀκτὼ δέκα βήματα τριγύρω μας, καὶ ἔκλυον κῆματα χρώματος τὰ ὅποια μᾶς ἀπεκρυπτον τηλεβόλα καὶ πυροβολητάς. Ὅτε τὸ

σύννεφον διελύετο, ὁ γενναῖος υἱός σας ἀπετίνασε μειδιῶν τὴν κόμην ἀπὸ τῶν ἐνδυμάτων του, ἀπαθής, ἀτάραχος, ὡς νὰ μὴ διέτρεχε κανένα κίνδυνον...

Ἄλλ' εἶμεθα ἀτυχεῖς... Μία σφαῖρα ἐπεσεν εἰς τὸ μέσον τοῦ λόχου τοῦ πεζικοῦ, ὅστις μᾶς συνώδευε καὶ ἐφόρευσε τρεῖς στρατιώτας. Μετ' ὀλίγον δύο ἴπποι μας ἐφονεύθησαν καὶ δύο ἄλλοι ἐτραυματίσθησαν ἐπικινδύνως. Πρὶν παρέλθουν δύο λεπτὰ ἠκούσθη φοβερὰ ἐκρηξις καὶ ὀξυτάτη κραυγὴ. Μία σφαῖρα εἶχε συντρίψῃ τὸν τροχὸν ἐνὸς τηλεβόλου καὶ δύο πυροβοληταὶ φονευθέντες ἔκειντο ἐξηπλωμένοι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους... Δὲν ἦτο τὸ πυροβόλον τοῦ υἱοῦ σας.

Ὁ γέρον ἀνέπνευσε, ὡσεὶ ὑπελείπετο αὐτῷ ἡ ἐλπίς ὅτι ὁ υἱός του ἔζη εἰσέτι.

— Ἐνθυμῶμαι ὅτι ἅμα ὁ υἱός σας εἶδε τὸ θάμα τοῦτο ἐκτύπησε διὰ τῆς χειρὸς τὴν κεφαλὴν του καὶ ἐξέβαλε κραυγὴν ἀγανακτήσεως. Δὲν εὐρισκόμεθα ἐν τούτοις εἰς ἀπελπιστικὴν θέσιν καὶ ἠδυνάμεθα ν' ἀντισταθῶμεν ἀκόμη ὀλίγον καιρὸν. Ἀλλὰ δύο νέα τηλεβόλα τῶν ἐχθρῶν προσετέθησαν εἰς τὰ τέσσαρα πρῶτα. Τὰ αὐστριακὰ συντάγματα ἐξηκολούθησαν νὰ προχωρῶσιν ἡμεῖς δὲν ἠδυνάμεθα νὰ μείνωμεν περισσότερο εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην. Ὅπισθὲν μας ἠκούσαμεν αἴφνης θόρυβον βημάτων, φωνῶν, καὶ βλαβῶν καὶ εἶδομεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου δύο συντάγματα ἐτοιμαζόμενα ν' ἀπωθήσωσιν ἐχθρικὴν ἐφοδόν. Μεταξὺ τῆς κορυφῆς καὶ ἡμῶν, ὅπως εἶπον, τὸ ἔδαφος ἐσχημάτιζε χάσμα· ἀφ' οὗ λοιπὸν τὸ πεζικόν δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ μέχρις ἡμῶν, ἔπρεπε νὰ ὀπισθοδρομήσωμεν.

Ὁ ἐχθρὸς προχώρει ταχέως. Περιμένα νὰ φθάσῃ μέχρι βολῆς καὶ τότε διέταξα.

— Πῦρ διὰ κερμάτων! (μιδραλλίων) Ἦκούσθη ἐκρηξις τις ὁμοία πρὸς τὴν τοῦ κερανοῦ παρακολουθουμένη ὑπὸ συριγμοῦ ὀξείας. Νέφος κόωνος ἐκάλυψε τὸ σύνταγμα, ὅτε δὲ διεσκορπίσθη, τρόμος, ταραχὴ ἀπεριγράπτου κατεῖχε τὰς ἐχθρῆκας τάξεις.

Ἄλλ' ἦτο ἀργά. Οἱ αὐστριακοὶ καὶ τοὶ ἐν ἀταξίᾳ ἐξηκολούθουν ν' ἀναβαίνοσι γενναίως. Ὅτε στιγμὴν δὲν ἔπρεπε νὰ χάσωμεν, ἔπρεπε νὰ σώσωμεν τὰ τηλεβόλα. Οἱ ἴπποι δὲν ἤκουον πλέον.

— Ἐπὶ βραχίονας! ἀνέκραξε. Ὅπισσω! Τριάκοντα βραχίονες βραχίονες ἐξετέλεσαν τὴν διαταγὴν ταύτην.

Εἰς πυροβολητῆς ἔλειπεν ἀπὸ τὸ πρὸς τὸν δεξιὸν οὐλαμόν τηλεβόλον, καὶ τοῦτον τὸν ἀντικατέστησε ὁ υἱός σας, λαβὼν ἕνα τροχόν. Κατέβαλεν ἀπίστευτον ἀγῶνα, εὕρισκε δὲ τρόπον νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ τοὺς ἄλλους. Ἀλλὰ τὸ ἔδαφος ἦτο βρεγμένον καὶ οἱ τροχοὶ ἐβυθίζοντο εἰς τὴν λάσπην. Ὡ! ἦτο τρομερόν! Οἱ μῦς τῶν πέντε στρατιωτῶν

ἀπὸ τὴν ἔντασιν ἦσαν τόσον ἐξωγαμμένοι ὥστε ἐνόμιζες ὅτι τὸ δέριμα των ἐμείλει νὰ διαρραγῆ.

— Θάρος, παιδιά! ἐφώναζον οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου. Οἱ δὲ πυροβοληταὶ ἐδιπλασίαζον ἀπελπιστικῶς τὰς ἐνεργείας των. Ἦδη ἠσθάνομεθα πλησόν μας τὸ βαρὺ βῆμα τοῦ αὐστριακοῦ συντάγματος καὶ τὰς φωνὰς τῶν ἀξιωματικῶν των. Ἀπόσπασμα ἀκροβολιστῶν ἐπιπεφθὲν πρὸ τοῦ συντάγματος μᾶς ἐδεκάτιζε διὰ τῶν σφαιρῶν του... ἐν τούτοις εἴχαμεν σχεδὸν φθάσῃ... τότε ἐπληγῶθη!

— Ποῦ; Ποῦ ἐπληγῶθη; ἠρώτησεν ἀγωνιωδῶς ὁ ταλαίπωρος γέρον ὡσεὶ τότε τὸ πρῶτον ἤκουε τὴν εἰδήσιν ἐκείνην

— Εἰς τὴν κνήμην.

— Εἰς ποῖον μέρος;...

— ... Ἐδῶ, ἀπεκρίθη ὁ λοχαγὸς δεικνύων τὸ ἄνω μέρος τῆς κνήμης του· ἀλλ' ἐφώναξε: ἄδεν εἶνε τίποτε, ἐμπρός! ἐξηκολούθησε νὰ ὤθῃ τὸν τροχόν.

— Ἔδγε! ἐξηκολούθησεν ὁ ἀσθενὴς διὰ φωνῆς ἰσχυρᾶς καὶ μὴ τρεμούσης.

— Ὡ, πραγματικῶς εὐγέ του! Οἱ ἴδιοι στρατιῶται τοῦ ἐφώναζαν γειά σου! Οἱ πίντε ἀνδρείοι κατέβαλον ἰσχυρῶς τὸ τηλεβόλον ἐφθασεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς. Οἱ γενναῖοι ἄνδρες μόλις προσθάσαντες ν' ἀρθρώσῃσι τὴν λέξιν: ἐγλύτωσε! κατέπεσαν ἀποκαμωμένοι. Ὅταν ἰσηκώθησαν,...

— Δὲν ἰσηκώθησαν ὅλοι! εἶπεν ὁ γέρον, ὡ τὸ εἴξουρα!...

— ... Ἦτο πληγωμένος εἰς τὸ πλευρόν.

Στιγμιαία σιωπὴ ἐπηκολούθησε τὴν φράσιν ταύτην.

— Ἀμα ἐξησφαλισθησαν τὰ τηλεβόλα, τὸ πεζικὸν ἤρξατο πυκνὸν πῦρ κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων ἐχθρῶν. Τὸ δεξιὸν τηλεβόλον ἐσύρθη τριάκοντα βήματα ἐμπρός, ἐν ᾧ δὲ τὸ ἔσυρον οἱ στρατιῶται ὁ υἱὸς σας πιέζων τὸ τραῦμά του ἀνέκραξεν ἀκμή δύο φορές: Καρδιά! καρδιά! Ἀλλ' ἔπειτα ἐκόπη ἡ φωνὴ του, ἔκαμεν ἐν νεῦμα διὰ τῆς χειρὸς καί... .

Ἀλλ' ὅτι ἐσταμάτησαν τὰ τηλεβόλα, διέταξα προσβολὴν. Ὁ ὑπολοχαγὸς ἔβλεπε τὴν ἐκτέλεισιν τῆς διαταγῆς καὶ εἶχεν ἤδη στραφῆ πρὸς ἐμὲ ὅπως μοι εἶπη: «Εἴμεθα ἔτοιμοι», ὅτε ἠσθάνθη ὅτι ἐπέβη τις τὸ γόνυ του, ἐστράφη καὶ εἶδε...

Ὁ γέρον ἀνεκάθησε δι' ἐνὸς πηδήματος ἐπὶ τῆς κλίνης ἐσφιγξέ τὴν χεῖρα τοῦ λοχαγοῦ, καὶ ἠρώτησε:

— Ποῖον;

— Αὐτόν! Τὸν υἱόν σας. Αἱματοσταγῆς, ἐτοιμοθάνατος ἐσύρθη ἕως ἐκεῖ ὅπως ἀποχαιρέτησεν τοὺς συστρατιώτας του καὶ τὸ τηλεβόλον του.

Ὅλοι οἱ πυροβοληταὶ τὸν περιεκύκλωσαν. Δύο

ἐξ αὐτῶν τὸν ἔλαβον ἀπὸ τὴν μασχάλην καὶ τὸν ἀνεσήκωσαν. Ἔβειε τοὺς δύο του βραχίονας καὶ ἐκίνησε τὰ χεῖλη του βλέπων τὸν ὑπολοχαγὸν ὡσεὶ ἤθελε νὰ τῷ εἶπῃ κάτι τι.

— Τί θέλεις γενναῖε στρατιῶτα μου; ἠρώτησεν ὁ ὑπολοχαγὸς διὰ φωνῆς πλήρους στοργῆς.

Ἀνήγειρε τοὺς βραχίονας καὶ συνήψε τὰς χεῖρας ὡσεὶ ὅπως ἐναγκαλισθῆ καὶ τι. Ὁ ὑπολοχαγὸς ἐνόησε. Μετέφερον τὸν δυστυχῆ νέον πλησίον τοῦ τηλεβόλου του. Τὸ πρόσωπόν του ἐφωτίσθη ὑπὸ ζωηρᾶς χαρᾶς. Τὸ ἐνηγκαλισθῆ καί... ἐξέπνευσε!...

Ὁ πατὴρ, ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἠκροῦτο τοῦ λοχαγοῦ μετ' αἰδέουσης βαθυμυθῶν συγκινήσεως, τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἀκούσας κατελήφθη ὑπὸ τρομεροῦ σπασμοῦ εἰς τὸν ὅποιον ἀνεμιγνύοντο γέλιος καὶ λυγμοί.

Ἡ θέα τοῦ ἠρωικοῦ ἐκείνου θανάτου, ἐξηκολούθησε διὰ παθητικοῦ τόνου ὁ λοχαγὸς, ἐξήψη τὸν ἐνθουσιασμόν τῶν στρατιωτῶν. Ὁ ὑπολοχαγὸς ἔλαβε διὰ τῶν χειρῶν του τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ, τὴν ἐφίλησεν εὐλαβῶς, λέγων ὡς νὰ ἠδύνατο νὰ τὸν ἀκούσῃ:

— Εἶσαι γενναῖος στρατιώτης!

— Ζήτω! ἐξηκολούθησαν ὁμοφώνως οἱ στρατιῶται, ἐγὼ δὲ ἐφώναξα: Χαιρέτησάτε τον! καὶ ὅλοι ὕψωσαν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ πιλικίου καὶ ἐχαιρέτησαν αὐτὸν ἐπαναλαμβάνοντες τὸ ζήτημα.

— Ναί, ἐξηκολούθησεν ὁ ἀξιωματικὸς, βλέπων δακρύνοντα τὸν γέροντα, καὶ χύσατε τὰ ἠδέα αὐτὰ δάκρυα· ἀλλὰ συλλογίσθητε ὅτι ἦτο τὸ καύχημα τῆς πυροβολαρχίας μᾶς καὶ ὅτι δὲν θὰ τὸν λησμονήσωμεν ποτέ. Μετὰ εἴκοσιν ἔτη οἱ στρατιῶται μᾶς προφέροντες τὸ ὄνομά του θὰ αἰσθάνωνται τὴν καρδίαν των νὰ κτυπᾷ ὅπως τώρα, ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατόν του, καὶ θὰ λέγωσιν ὅτι ἦτο γενναῖος...

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐσιώπησε. Πάντες ἔμεναν περίλυποι, τεθλιμμένοι ἔχοντες τὴν ψυχὴν. Ἀλλ' ἡ ἀπαρμύθητος ὀδύνη τοῦ γέροντος εἶχε κατευνοσθῆ ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν τελευταίων λέξεων ὅς εἶχεν εἶπῃ ὁ ἀξιωματικὸς.

Τέλος ὁ πατὴρ ἐκλείσσε τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐνόμισαν ὅτι ἀπεκοιμήθη. Βυθισθεὶς εἰς τὰς ἀναμνήσεις του, εἰς προσευχὴν τινα ἴσως, δὲν ἐνόησεν ὅτι οἱ τρεῖς ἄνδρες ἐξῆλθον ὅπως λάθωσιν ἀπὸ τοῦ παρακειμένου δωματίου τὰ πράγματα, ἃ τινὰ εἶχε φέροι ὁ ἀξιωματικὸς.

Μετ' ὀλίγον ἐπανήλθον, ὁ δὲ γέρον ἀκούσας συνομιλίαν ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς:

— Λοχαγέ, εἶπε, μήπως ἔχετε κανένα χαρτί γραμμένον ἀπὸ τὸ χέρι μου;

— Ναί, ἀμα ὑπάγω εἰς τὸ Ταυρίνον, ἃ τι χειρόγραφόν του ἔχω θὰ σὰς τὸ στείλω. Ἀλλὰ τώρα σὰς φέρω ἄλλα ἐνθύμια.

Τῷ ἔδωκε τὸ πιλικίον τοῦ φονευθέντος, τὸ ὁποῖον ὁ πατὴρ καταφίλησε θερμότατα.

— Πατέρα, κ' ἐγὼ σοῦ φέρω κάτι τι, εἶπεν ὁ μεγαλειότερος υἱός.

Καὶ τῷ ἔδωκε τὰ σειρήνια τοῦ λοχίου.

Ὁ δεύτερος υἱὸς τῷ ἐνεχείρισε τὸ ξίφος του.

— Κ' ἐγὼ, εἶπε τὸ δωδεκαετὸς ξανθὸν παιδίον, κ' ἐγὼ καὶ σοῦ φέρω!

Καὶ ἀκτινοβολοῦν, πορφωρῆς ἔχον τὰς παρσίας, σφόδρα συγκινημένον τὸ παιδίον ἐνεχείρισε τὸ τιμητικὸν ἐπὶ στρατιωτικῆ ἀρετῆ μετάλλιον εἰς τὸν πατέρα του.

Ἀλλ' ἡ ὦρα τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἀξιωματικοῦ προσήγγιζε.

Ἐν μέσῳ τοῦ ἀποχαιρέτισμα, ὁ γέρον ἔστη αἴφνης. Διὰ τῆς χειρὸς του ἐπέβαλε σιωπὴν· προσεῖχε συντόμως τείνων τὸ οὖς εἰς ἀπομεικρυσμένον τινα κρότον, ὑπ' αὐτοῦ μόνου ἀκουόμενον.

— Τί εἶνε; ἠρώτησαν οἱ τρεῖς ἄνδρες.

— Σιωπὴ! εἶπεν ἐπιτακτικῶς ὁ γέρον.

Ὁ λοχαγὸς ἐποίησε κίνημα ὀδυνηρῆς ἐκπλήξεως καὶ εἶπε καθ' ἑαυτόν:

— Ὁ ὑπολοχαγὸς ἐλησμόνησε τὴν διαταγὴν μου ἢ δὲν τὴν ἐνόησε.

Πράγματι ὑπάκωφος, ἀπομεικρυσμένος κρότος ἠκούετο πλησιάζων ὀλονέν.

— Εἶνε τὰ κανόνια! ἀνέκραξεν ὁ γέρον. Εἶνε ἡ πυροβολαρχία σας...

— Ὅχι, εἶνε ἀδύνατον, ἀπήντησεν ὁ ἀξιωματικὸς.

— Τὴν ἀκούω σὰς λέγω, τὴν βλέπω, εἶνε ἡ πυροβολαρχία! Θέλω νὰ μοῦ εἰπῆτε τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ φωνὴ τοῦ γέροντος εἶχε πολὺ τὸ ἐπιτακτικόν.

— Ὅχι ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ ἀξιωματικὸς ὑψών τὴν φωνὴν ὅπως δι' αὐτῆς καλύψῃ τὸν κρότον τῆς διερχομένης πυροβολαρχίας.

— Σιωπήσατε! ἀνέκραξεν ὁ δυστυχῆς γέρον· θέλω νὰ σιωπήσετε ὅλοι!

Τώρα ἠκούετο εὐκρινῶς ὁ κρότος τῶν βλητοφόρων ἢ φωνῆ τῶν διαταγῶν, τὸ βάδισμα τῶν ἵππων.

— Ἄ! ἄ! ἀνέκραξεν ὁ ἀσθενὴς θριαμβευτικῶς. Καλὰ τὸ ἐσκέφθην ἐγὼ· δότε μοι τὰ ἐνθύματα μου, θέλω νὰ ἐνδυθῶ, θέλω νὰ καταβῶ!...

— Ὅχι ὄχι, ἀνέκραξαν οἱ υἱοὶ του. Εἶσαι ἀσθενής. Δὲν εἶνε δυνατόν.

Ἀλλ' ὁ γέρον ἀπόδησεν αὐτοὺς ἰσχυρῶς.

— Δι' ὄνομα Θεοῦ, ἀφῆτέ με. Θέλετε νὰ μὲ κάμητε ν' ἀποθάνω; Τὰ φορέματά μου, γρήγορα! Μόλις ἐνδυθεῖς, στηριζόμενος ἐπὶ τῶν δύο υἱῶν του ἐξῆλθε.

Διὰ τοῦ παραθύρου ὁ λοχαγὸς διέταξε τὴν πυροβολαρχίαν νὰ διέλθῃ ἐν σπουδῇ. Ἀλλ' ὁ

ΤΟΜΟΣ ΚΙ'— 1886

γέρον ἦδη ἦτο ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἡ κραυγὴ ἦν ἐξέβλεψε ἦτο τόσον σπαρακτικῆ, ὥστε ὁ λοχαγὸς ἠναγκάσθη νὰ διατάξῃ τὴν πυροβολαρχίαν νὰ σταματήσῃ.

Ἐποβαρταζόμενος ὑπὸ τῶν υἱῶν του ἐπλησίασεν εἰς τὸ τηλεβόλον τοῦ υἱοῦ του καὶ ἐνηγκαλισθῆ αὐτὸ σφιγκτότατα μετ' ἀπεριγράπτου ὁρμῆς.

— Ἴδού ἡ θέσις! εἶπεν ὁ λοχαγὸς.

Ὁ πατὴρ ἀπέθηκεν ἐπὶ τοῦ τηλεβόλου τὸ ἰσχυρόν καὶ γεροντικόν πρόσωπόν του ψιθυρίζων διὰ τῶν λυγμῶν του:

— Ἄχ! παιδί μου, παιδί μου!...

Ὁ ὑπολοχαγὸς ἀφῆπνευσεν, αἱ δὲ δύο πυροβοληταὶ, ὅτινες εἶχον ἀνεγείρῃ τὸν ἐτοιμοθάνατον λοχίον ἤρχοντο μετ' αὐτόν.

— Κύριε, εἶπεν ὁ ὑπολοχαγὸς.

Ὁ πατὴρ ἐστράφη. Ἀνεπόλησε τὴν σκηνὴν, ἦν πρὸ μικροῦ εἶχε διηγηθῆ αὐτῷ ὁ λοχαγὸς. Διὰ τῶν δύο βραχιόνων του ἐνηγκαλισθῆ τοὺς δύο στρατιώτας, ἐν ᾧ ὁ ὑπολοχαγὸς ἔθετεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ πατρὸς τὸ εἶλημα, τὸ ὅποιον εἶχε δώσῃ εἰς τὸν νεκρὸν υἱόν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

— Ἄ! παιδιά μου! εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς στρατιώτας ὁ γέρον.

Οἱ πυροβοληταὶ, εἰς νεῦμά τι τοῦ λοχαγοῦ ἐχαιρέτησαν στρατιωτικῶς τὴν ἰσχάτην ἐκείνην ὀδύνην· ὁ ταλαίπωρος γέρον καταβληθεὶς ὑπὸ τῆς συγκινήσεως κατέπεσεν ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῶν υἱῶν του.

Μετ' ὀλίγον τὸ τελευταῖον τηλεβόλον τῆς πυροβολαρχίας εἶχεν ἐξαφανισθῆ εἰς τὸ βάθος τῆς ὁδοῦ, ὁ δὲ πατὴρ τὸ ἀπεχειρέτα διὰ τῆς χειρὸς ὡσεὶ μετ' αὐτοῦ συναπῆρχετο καὶ ὁ νεκρὸς υἱὸς του.

— Ὡ, πατέρα, εἶπεν εἰς τῶν υἱῶν, ὁ ἀδελφός μας δὲν ἀπέθανε!

Ὁ δὲ γέρον ὑψώσας τὴν κεφαλὴν ἀπήντησε: — Ὅχι δὲν ἀπέθανε. Ὅστις ἀποθνήσκει γενναίως διὰ τὴν πατρίδα δὲν ἀποθνήσκει!

(Ἐκ τῶν *Racconti Militari* τοῦ Ἐρμόδου δὲ Ἀμταίσι.)

A. Π. Κ.

Ἄγγλος τις ἐξεφράσθη μετὰ περιφρονήσεως περὶ τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος, διότι ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἐφονεύθησαν μόνον 192 ἄνδρες, ἐν ᾧ διὰ τῶν σμερναίων παλεμικῶν μέσων 50,000 καὶ πλέον θύονταν· νὰ ἐξολοθρευθῶσιν ἐν διαστήματι ὀλίγων ὥρων. Ἐν τούτοις ἡ ἀνάμνησις τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος καὶ τοῦ ἠρώσιμου ἐν ἐπεδείξαντο οἱ Ἕλληνες ὡς μείνη ἐξάπαντος ἐν τῇ μνήμῃ τῶν λαῶν, ἐν ᾧ αἱ φοβεραὶ ἀνθρωποσφαγαὶ τῶν νεωτέρων χρόνων θὰ λησμονηθῶσιν ἴσως.

ΔΙΑΓΝΩΣΙΣ ΤΟΥ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΕΚ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

[Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.]

Οἱ εὐφρανταὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀνθρώποι φαίνονται κυρίως ἐκ τῶν γραμμάτων ἀτινα ὑψοῦνται ὑπεράνω ἢ ὑποκάτω τῆς γραμμῆς, π. χ. ἐκ τῶν κεφαλαίων γραμμάτων, ὡς τὸ εἶδος καὶ ἡ ὄψις καταδεικνύει σαφῶς ἀν' ἡ φωντασία αὐτῶν εἶναι ἀρμονική, δημιουργική, πλουσία, κανονική, ἀγομένη καὶ συρομένη ὑπὸ ἰσχυρᾶς θελήσεως, ἢ ἀν' εἶναι δυσαρμονική, πτωχή, ἀχαλίνωτος, ἢ καὶ ὅλιος παράφορος. Ἡ γνώμη δὲ αὕτη ἐνισχύεται ἐὰν παρατηρήσωμεν τὴν διαφορὰν καὶ τῆς ὄλης γραφῆς. Αἱ καμπύλαι καὶ τὰ γράμματα τὰ ὑπάρχοντα ἄνω τῆς γραμμῆς δεικνύουσιν ὅτι ἡ δραστηριότης καὶ ἐνεργητικότης ἀνήκουν εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν πνευματικὴν δύναμιν, τὰ δὲ κάτω τῆς γραμμῆς ἐπεκτεινόμενα τὴν προσκλήσιν τοῦ προσώπου εἰς τὸν ὑλικὸν κόσμον. Ὅπως δηλαδὴ ἀπανταχοῦ ὑπάρχει ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ ἄνω καὶ τοῦ κάτω, μεταξὺ πνεύματος καὶ ὕλης, ψυχῆς καὶ σώματος, ἀντίθεσις ἐπικουρᾶ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινον πρόσωπον μεταξὺ τοῦ ἄνω αὐτοῦ τμήματος, τοῦ ψυχικοῦ καὶ ἰδεώδους, καὶ τοῦ κάτω, τοῦ προσηγγίζοντος πρὸς τὴν ὕλην, οὕτω καὶ ἡ γραφὴ διακρίνεται δι' ἐριζοντείου ἄξονος εἰς ἄνω ἡμισυ, μᾶλλον ψυχικὸν καὶ πνευματικόν, καὶ εἰς κάτω, ὑλικόν. Ἐὰν αἱ μορφαὶ τῶν γραμμάτων ἄνω τοῦ ἄξονος εἶναι μεγαλείτεροι, ὀγκωδέστεραι, ὑψηλότεραι καὶ ἀφρονότεραι ὑπερέχει ἡ ἰδεώδης πνευματικὴ ζωὴ, ἐὰν δὲ συμβαίη τὸ ἐναντίον ὑποδεικνύεται πρόσωπον ὑλιστικόν, διάθεσις πρὸς τὰς ὑλικὰς ἀπολαύσεις καὶ πνεῦμα πρακτικόν, ἐνασχολούμενον μὲ τὰς ἰδίας ὑποθέσεις. Ἐὰν τὰ γράμματα τοῦ χειρογράφου εἶναι ἰσομέτρως πρὸς τὸ ἄνω καὶ κάτω ἀνεπτυγμένα δεικνύουσιν εὐκίνητον πνευματικὴν φύσιν καὶ δραστήριον ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ ἐν τῇ πράξει. Ἰράμματα συμμετρῶς μὲν, ἀλλ' ἀσθενῶς προβάλλοντα πρὸς τὰ κάτω καὶ πρὸς τὰ ἄνω, ὑπεμφαίνουσι τὸ ἐναντίον, ἢ οἱ φύσιν μὴ παραγωγὸν οὔτε ἰδεῶν οὔτε ὕλης, σμικροτάτου δὲ πνευματικού ὀρίζοντος.

Τὰ κεφαλαῖα γράμματα πρὸς τούτοις ὑποδεικνύουσι κυρίως τὴν σχέσιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ τὸν δημόσιον βίον, εἶναι τρόπον τινὰ τὰ ἐνδύματα τῆς ἐορτῆς ἢ τῶν ἐπισκέψεων, ἐνῶ τὰ μικρὰ δεικνύουσιν αὐτὸν ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ καὶ τῇ οἰκογενεῖᾳ καὶ ἐπομένως ἀναλογουσι πρὸς τὰ καθημερινὰ ἐνδύματα. Ὁ ἀρεσκόμενος νὰ παρουσιάζηται δημοσίᾳ, ὁ δίδων ἀξίαν εἰς τὰς πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἐκδηλώ-

σεις τῶν τιμῶν, ὁ ἔχων κλίσιν πρὸς ἐπίδειξιν εὐγενεῖς καὶ ἐπισήμους κύκλους εἶτε εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν κοινωνίαν, οὐδέλλως παραλείπει, ὅσον δύναται, νὰ γράφῃ τοὺς τίτλους, τὰς ἐπιγραφὰς ἢ διευθύνσεις τῶν ἐπιστολῶν διὰ μεγάλων γραμμάτων, καλλιγραφικῶς καὶ ὀρθῶς. Ὁ ἔχων τὸ ἐναντίον κλίσιν μᾶλλον πρὸς τὴν οἰκιακὴν γαλήνην καὶ μὴ ἀγαθῶν ποσῶς τὴν εὐγενῆ κοινωνίαν οὔτε τοὺς προσηκουμένους τὸν εὐγενῆ μεταχειρίζεται τὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐν σμικρῇ μεγέθει, ἐνίοτε μάλιστα χωρὶς νὰ θέλῃ ἀντικαθιστᾶ τὰ μεγάλα γράμματα διὰ μικρῶν.

Ὁ εἰλικρινὴς καὶ εὐθυρρήμων, ὁ ἐκφράζων δημοσίᾳ καὶ ἀνεπιφυλάκτως τὴν γνώμην του καὶ μὴ δυνάμενος ν' ἀποκρύψῃ τὰς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα τοῦ γράφει τὰ γράμματα τῶν λέξεων μεγάλα καὶ ἰσομεγέθη εἰς ἀνθρώπους μάλιστα οὐκ αἰσθητῶς αἰσθάνονται ἀληθῆ ἀνάγκη νὰ ἀνοίξωσι τὴν καρδίαν των, αἱ τελευταῖαι λέξεις γράφονται διὰ μεγαλύτερων γραμμάτων, ὅπως παρατηροῦμεν ἐνίοτε καὶ εἰς τὰ χειρογράφα τῶν παιδίων. Χαρακτῆρων κρυφίων, ὑστεροβούλων, πονηρῶν καὶ κεκρυμμένων ἐκάστη σχεδὸν λέξις καταλήγει χθαμαλῶς καὶ ὀξείως, τὰ τελευταῖα γράμματα εἶναι συγνότατα δυσανάγνωστα, ἐνίοτε ἀπολήγοντα μόνον εἰς ὀξείαν γραμμὴν, διότι πάντοτε φοβοῦνται οἱ οὕτω γράφοντες μὴ εἶπον πάρα πολλὰ καὶ ἐν θέλωσι ν' ἀποκαλύψωσι ἐντελῶς τὴν γνώμην των. Ἀνθρώπων τινῶν ἐναλλάσσονται συχνάκις τὰ ἐντίθετα σημεῖα τῆς κρυφίνου πρὸς τὰ τῆς εἰλικρινείας, δείγμα, ὅτι δύναται τις ἄλλοτε μὲν νὰ εἶναι εἰλικρινὴς καὶ εὐθύγλωσσος, ἄλλοτε δὲ κρυφίνους καὶ κεκαλυμμένος.

Ἀνθρώποι εὐθυμοί, ἐπιχειρηματικοί, φιλόδοξοι, πεποιθότες εἰς ἑαυτοὺς καὶ τείνοντες εἰς ἐπιχειρήσεις ἐπιτυχεῖς, ἔχουσι γραφὴν διευθυνομένην πρὸς τὰ ἐπάνω· παρ' ἄλλοις ἡ γραφὴ κάμπτεται κατὰ χώρας, ἀλλ' ἀνορθοῦται πάλιν. Τοιοῦτοι ἀνθρώποι ἐπιτυγχάνουσι τὸ πᾶν, ἢ τοῦλάχιστον πολλά. Ἐὰν ὁμῶς αἱ γραμμαὶ διευθύνονται πρὸς τὰ κάτω, ἢ τὰ τελευταῖα γράμματα τῶν λέξεων κλίνουσι πρὸς τὰ κάτω, ἐὰν ἡ ὑπογραφή εἰς τὸ τέλος καταπίπτει ὡς κατὰ πόνος ἐκ τῆς ζωῆς, ὁ γράφων κατεβλήθη ὑπὸ τῆς τύχης καὶ ἡ δύναμις τῆς θελήσεως αὐτοῦ συνετρίβη. Ἄρνεῖται αὐτὸς ἑαυτὸν καὶ ἀπειπίζεται, ἢ προμκντεύη καὶ προκισθάνεται τὸ μέλλον νὰ συντρέψῃ αὐτὸν ἐγγὺς πεπρωμένον. Τοιαύτη εἶναι ἡ ὑπογραφή τοῦ Wallenstein, τοιαύτη ἡ τοῦ Ναπολιόντος, οὐτινος ἡ ὑπογραφή εἰς μὲν τῆς ἡμέρας τῆς εὐτυχίας διευθύνεται πρὸς τὸν οὐρανόν, εἰς δὲ τὴν Ἄγιαν Ἑλένην καταφέρεται πρὸς τὰ κάτω σχεδὸν κάθετος, ὡς τις ριπτόμενος εἰς τὸ βῆραθρον. Ἐνίοτε καταπίπτουσι γράμματά τινα μόνον, ἢ μόνον ἡ τέλεια στιγμή, ὑπὸ τὴν γραμμὴν, γεγονός ἕπερ προδίδει βραχείας πα-

ροζύνσεις ἀποθαρρύνσεως καὶ ἀπελπισμοῦ. Διὰ τῶν σημείων τούτων ἀναγνωρίζοντες τὰς κυριώτερας γραμμὰς τοῦ χαρακτῆρος ἀνθρώπου τινὸς δυνάμεθα δι' ἄλλων δευτερευόντων σημείων τῆς γραφῆς νὰ εἰσέλθωμεν καὶ εἰς περαιτέρω λεπτομερείας περὶ τοῦ προκειμένου προσώπου.

Ὁ ὑπερήφανος π.χ. καὶ περιφρονητικὸς καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ θεωρῶν τοὺς ἄλλους, ἢ ὁ τείνων πρὸς τὸ ὑψηλόν καὶ εὐγενῶς σκεπτόμενος μεγαλοδιδάκτης γράφει πάντοτε τὰς πρώτας γραμμὰς τῶν κεφαλαίων γραμμάτων π. χ. τοῦ κεφαλαίου Μ μεγαλύτερας τῶν ἐπομένων, ἐνῶ ὁ πρὸς τοὺς ἄλλους ὑψῶν τὰ βλέμματα καὶ ἔχων ἀνάγκη τιμῆς γράφει αὐτὰ μικρότερα. Ὁ φιλάργυρος παύεται αἰφνης τῆς γραφῆς ἀποτόμως, οἰκονομῆ μελάνην καὶ χάρτην καὶ ἀφίνει ἐλάχιστα κενὰ μεταξὺ τῶν λέξεων, ἐνῶ ὁ σπάταλος γράφει τὰς λέξεις καὶ τὰς φράσεις εἰς μεγάλας ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις, καταλείπων πολὺν χάρτην ἄγραφον. Ὁ περυσιωμένος, φιλάρεσκος καὶ θαυμαστής ἑαυτοῦ ἀρέσκειται γράφων περιττὰς ἐκζητημένας κωρινίδας ἐπὶ τῶν γραμμάτων (τζίφρας), τὰς ὁποίας πρέπει νὰ διακρίνωμεν τῶν ἑτέρων καθαρῶν γραμμάτων, τῶν ὑποδεικνύοντων καλαισθησίαν, ἢ τῶν κεκλεισμένων σημείων, τῶν φανερόντων ἀνθρώπων ἔχοντα ἰσοτερικὸν πνευματικὸν βίον, μὴ ἐκδηλοῦμενον εὐχερῶς.

Ὁ ἐρασιτέχνης, ὁ φιλόδοξος κ.τ.λ. μιμοῦνται διὰ τῶν ἀρκτικῶν αὐτῶν γραμμάτων τὰ τυπογραφικὰ στοιχεῖα, συχνότατα δὲ ζωγραφίζουσιν ἀντὶ τῆς γράφουσι. Ὁ καλοκάγαθος, καλὸς πρὸς πάντας καὶ πρὸς ἀγαθὰ νὰ γράφῃ τὰ γράμματα στρογγύλα καὶ ἀκουσίως ἀποφεύγει τὰ γωνιώδη. Ὁ αὐτάρσκος ἀπλώνει πλατέως τὰ γράμματα του, ἰδίως δὲ τὰ εὐμεγέθη, ὅπως καὶ τοὺς ἀγκῶνας του, ὁ δὲ συνεσταλαμμένος καὶ αἰδήμων συμπεῖζει αὐτὰ εἰς μίαν καὶ μόνην ἐνίοτε γραμμὴν. Ἐὶς πρῶτον πνεῦμα ἐφευρίσκει ἰδιάζοντα καὶ μὴ ἐν χρήσει γράμματα. Ὁ σαλπρός καὶ ἀπηνῆς γράφει γράμματα ἔχοντα πολλὰς γωνίας, ὁ κριτικὸς ὀξεία, ἰδίως τὸν σφαιρὸν τῆς ὑπογραφῆς του, συνήθως δὲ μικρὰ γράμματα καταλήγοντα εἰς ὀξυτήτας, ἐχούσας τὴν μορφήν ἐγχειριδίου. Ὁ κρυφίνους ἀρέσκειται ἐκτός τῶν σημείων ἀτινα ἀνεφέραμεν ἄνωτέρω νὰ κυκλοῖ διὰ κεκλεισμένων καμπύλων γραμμάτων τὰ κεφαλαῖα γράμματα καὶ τὴν ὑπογραφήν του. Ὁ ἀσθενὴς τὰς φρένας μεταχειρίζεται εἰς τὰς ἄνω τῆς γραμμῆς χώρας τῆς γραφῆς, τὰς ἀνηκούσας, ὡς εἶδομεν, εἰς τὸν πνευματικὸν βίον, μορφᾶς γραμμάτων καὶ σημεῖα μὴ ἔχοντα οὐδένα λόγον χρήσεως. Ἐνίοτε δὲ αἱ γραμμαὶ αὐταί, παύονται ἀποτόμως, ὡς ἐὰν διακόπτεται τὸ νῆμα τῶν σκέψεων, ὅπως π.χ. φαίνεται εἰς τὴν γραφὴν τοῦ ποιητοῦ Lenau, ὡς παράφορος.

Ὁ ἐπιτόλαιος ἀνθρώπος διολισθαίνει διὰ τῆς γραφῆς ἐπὶ τοῦ χάρτου χωρὶς νὰ πιεσθῇ αὐτὴν, εἰς δὲ τὰς τελικὰς μακρὰς γραμμὰς τῶν γραμμάτων καὶ λέξεων δίδει διαφόρους, καθ' ὅλας τὰς χώρας τοῦ ὀρίζοντος, διευθύνσεις. Ὁ θερμόαιμος σπεύδει πρὸς τὰ ἔμπροσ διὰ τῶν μακρῶν ἐγκρασιῶν γραμμῶν, εἰς δὲ τὰ γράμματα τῶν λατινικῶν γλωσσῶν, γράφει τὴν ἐγκαρσίαν γραμμὴν τοῦ ἢ μὴ ἐρκπτομένην ποσῶς τοῦ γράμματος τούτου, ἐν ᾧ ὁ φιλάργυρος γράφει αὐτὴν πολὺ ὑπεράνω τοῦ γράμματος. Ὁ ἰδιότροπος μεταβάλλει ἀδικόπως τὸ ὄψος καὶ τὴν λοξότητα τῶν γραμμάτων. Ὁ κύλαξ γράφει ἰδιαζόντως μεγάλα καὶ διεξοδικὰ τὰ ἀρκτικὰ γράμματα τῶν τίτλων καὶ προσφωνήσεων. Αἱ γραμμαὶ τῆς γραφῆς τοῦ πονηροῦ διπλωμάτου εἶναι κυματοειδῆς καὶ ὀφιοειδῆς. Ὁ δῦσπιστος θέτει ἀπανταχοῦ σημεῖα ἀποσιωπητικὰ καὶ σημεῖα ὑποδεικνύοντα παραληφθείσας σκέψεις.

Χαρακτηριστικὸς ἐπίσης διὰ τὸν ἀνθρώπου εἶναι καὶ ὁ ὑπογραμμισμὸς ἢ συρμὸς τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ, ἢ οἱ αἱ γραμμαὶ, ὡς σὺρει ἕκαστος κάτωθεν τῆς ὑπογραφῆς του. Ἡ παρουσία δὲ καὶ μόνη τοιούτων γραμμῶν δεικνύει αὐτὰρέσκην, ἀκυτόσυνεσθησίαν, ἀνεξαρτησίαν. Συρμὸς ὀξυῦς ὑποδεικνύει ὀξύτητα πνεύματος καὶ κριτικὴν ἔξφοισθῆς διευθυνομένης, πρὸς τὰ κάτω, ἢ σφηνοειδῆς, ἀνθρώπου δραστήριον καὶ φιλεριν. Ἐὰν ὁ συρμὸς ἀπὸλλυται βραχυλῶς μετὰ πολλὰς καὶ ἐπανειλημμένας σπειροειδῆς γραμμὰς προδίδει φύσιν θαυμαζούσαν ἑαυτὴν καὶ περίεργον, φέρων δὲ μίαν καὶ μόνην στροφὴν πνεύματος ἐμπορικῶν. Συρμὸς ἀκομψὸς καὶ βαρὺς εἶναι ἴδιος φύσεως κοινῆς, ἢ ἀνθρώπου ἀξέστου καὶ ὀγκώδους. Συρμὸς συνιστάμενος ἐκ μίης καὶ μόνης ἰσχυρᾶς καθέτου γραμμῆς δεικνύει ἐνέργειαν καὶ ἰκανότητα πρὸς τὸ κυριαρχεῖν, μεγαλοπρεπῆ δὲ φαντασίαν. Συρμὸς ἰδιότροπος, σταυροειδῆς, ἢ ἐνέχων ἕτερα παράδοξα σημεῖα ἐμφαίνει μὲν πρωτοτυπίαν, ὑπερβολικῶς ὁμῶς γενόμενος, βλακίαν.

Εὐνοϊκώτατον σημεῖον κατὰ τὴν διάγνωσιν τοῦ χαρακτῆρος εἶναι ἡ ἔλλειψις παντός σημείου ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς, δείγμα ἀπλότητος, μετριοφροσύνης καὶ εἰλικρινοῦς φύσεως.

Ἐκ τῶν ἄνω ρηθέντων λαμβάνομεν ἰδέαν τινὰ τί εἶναι, ἢ τοῦλάχιστον τί θέλει νὰ εἶναι, ἡ γραφολογία. Εἰς τὸν ἀναγνώστην δὲ ἀφίεται, ἐρευνητὰ ἡσύχωι τὰ λεγθέντα καὶ κρίνοντα τὰ κατωτέρω δημοσιευθῆσάμενα διάφορα αὐτόγραφα δείγματα ἐπισήμων τε καὶ μὴ προσώπων, ἢ πειραματιζόμενον αὐτὸν ἐπὶ γραφῶν καὶ χειρογράφων, ἰδίως γνωστῶν αὐτῷ καὶ ἀκριβῶς κεχα- χαρακτηρισμένων προσώπων, νὰ ἐξαγάγῃ συμπεράσματα καὶ ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἀληθείας ἢ μὴ, ἢ περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦλάχιστου τῆς ἀλη-

θείας τού περιεχομένου εις τὰ ἄνω βήθητα. Δὲν εἶνε δὲ ποσῶς νομιζόμεν, ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὅτι πρὸς ταιούτην κρίσιν ἀπαιτεῖται ἄφ' ἑνὸς μὲν ἀμεροληψία καὶ ἀνεξαρτησία ἀπὸ προκατειλημμένων γνώμων, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ ψυχολογικαὶ γνώσεις, πρὸς τούτοις δὲ ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ κρίνῃ ταχέως ἐξ ἑνὸς καὶ μόνου σημείου, ἀλλὰ νὰ προσπαθῇ νὰ πλάσῃ ἐνιαίαν εἰκόνα ἐξ ὁλοκλήρου γραφῆς. Ἐὰν δὲ οὕτω ἐρευνῶντες τὴν γραφὴν φθάσωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὕτη ὅπως καὶ πᾶσα ἄλλη ἐξωτερικὴ ἐκδήλωσις τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε εἰκὼν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, πιστὴ τοῦ ἐνδομύχου αὐτοῦ χαρακτήρος, κερδίζομεν μικρὸν τι πρᾶγμα ὡς πρὸς τὴν θεωρίαν καὶ κατανοήσιν τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, ἐπιτυχᾶνεται δὲ καὶ ὁ σκοπὸς τῶν ὀλίγων τούτων γραμμῶν, ὅς ἐχαράξαμεν.

Ἐκθέσαντες τὰς ἀρχὰς ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ γραφολογία, δὲν θεωροῦμεν νῦν ἄσκοπον νὰ ἐφαρμόσωμεν τὰ θεωρητικῶς λεχθέντα καὶ ἐν τῇ πράξει ἐπὶ ὀρισμένων γραφῶν. Πρὸς τοῦτο δὲ λαμβάνομεν ἐν πρώτοις γραφὰς διασήμων προσώπων, ἐξ ὧν πᾶς τις γνωρίζων τὸν χαρακτήρα τοῦ γράφοντος, δύναται νὰ πεισθῇ ἂν ἡ κατὰ τὰς γραφολογικὰς ἀρχὰς κριθεῖσα γραφὴ ἀναλογεῖ πρὸς τὴν ἐντύπωσιν ἢ ἐμπειῖ ἡμῖν τὸ πρόσωπον ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ τοῦ ὅλου βίου, ὡς ταιούτην δὲ λάβωμεν τὴν καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ φύλλῳ τῆς Ἑστίας χαραχθεῖσαν ὑπογραφὴν γνωστοτάτου ἐν Εὐρώπῃ ἀνδρός, τοῦ Βισμαρκ.

Ἐἰ μὲς λέγει ἡ ὑπογραφὴ αὕτη;

Ἐν πρώτοις εἶνε μεγάλη, τετράκις σχεδὸν μεγαλύτερα τῆς συνήθους πλαγίας γραφῆς, εἶνε πλήρης ἐκφράσεως, φαίνεται ὡς χυθεῖσα διὰ μίαν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ χυτηρίου καὶ ἐπομένως κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα δεικνύει: μεγαλεῖον.

Δεύτερον, ἐξαιρέσει ἑνὸς καὶ μόνου γράμματος, ὅλα τὰ λοιπὰ εἶνε συνηνωμένα. Πρὸ ἡμῶν λοιπὸν δὲν ἔχομεν ὄνειροπόλον τινὰ ἢ φαντασιόπληκτον, ἰπτάμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν καὶ κενεματουῦντα, οὔτε ποιητὴν τινὰ ἢ σκεπτικόν, οὔτε ἰδεολόγον ἢ πλαστοουργὸν ἰδεῶν νέων, ἀλλὰ πρακτικὸν ἄνδρα, βαδίζοντα μετὰ λογικῆς, ἐρευνῶντα τὰς ἐν τῇ κόσμῳ ὑπαρχούσας ἰδέας ὡς πρὸς τὸ ἐκτελέσιμον αὐτῶν, συνδέοντα αὐτὰς ὀρθῶς μετ' ἄλλήλων, τακτοποιῶντα καταλλήλως καὶ ἐκτελοῦντα αὐτὰς δραστηρίως, ἀδιαφοροῦντα δὲ

ὡς πρὸς τὰ προκύφοντα ἀποτελέσματα. Αἱ τελευταῖαι δὲ αὐταὶ ιδιότητες ἐξάγονται ἀπὸ τῆς ὀξείας μορφῆς τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἀνκλόγου βαρύτητος τῆς ὅλης ὑπογραφῆς. Ἐχουσι δὲ μεγάλην ἀξίαν πρὸς τὸν βίον αἱ πνευματικαὶ αὐταὶ ἀρεταὶ ἐὰν συγχρόνως συνδέονται μὲ ἰσχυρὰν καὶ σχεδὸν ἐκφοβίζουσαν δύναμιν θελήσεως, ὅπως φαίνεται ἐκ τῶν καθέτων καὶ πλαγίων γραμμῶν τοῦ δευτέρου κεφαλαίου γερμανικοῦ γράμματος Β, αἱ τινες φαίνονται βαρεῖαι καὶ χαλδύβδιαι, πρὸς δὲ τούτοις ἐκ τοῦ τελικοῦ Κ καὶ τοῦ μέσου m.

Ἐκ τούτου δὲ καὶ τῆς βαρύτητος τῶν γραμμάτων καὶ αὐτῶν τῶν λεπτῶν γραμμῶν βλέπομεν ἕνδρα θεωροῦντα τὸν βίον ἀπὸ τῆς σοβαρᾶς αὐτοῦ ἀπόψεως. Δὲν ὑπάρχει ἐν ταῖς γραμμαῖς ταύταις τὸ ἐπιπόλαιον, τὸ κυμαινόμενον, τὸ ἐλαφρόν. Ὁ ἀνὴρ ὁ γράψας τὴν ὑπογραφὴν ταύτην ἐργαζόμενος ἢ διασκεδάζων, τρώγων ἢ πίνων, βαδίζων περὶ ἢ ἐπιπῶς, ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ θὰ ἔχη βεβαίως βαρὺ παράστημα καὶ ἢ ἀρέσκειται παιζῶν νὰ κερδίζῃ παρὰ τῶν ἄλλων, δὲν θὰ ἐπιτρέπῃ δὲ νὰ κερδίζῃσι παρ' αὐτοῦ.

Ἡ ὑπογραφὴ δεικνύει ἐπίσης ἄνθρωπον ἔχοντα εὐαισθησίαν, καὶ δὴ, ἂν κρίνωμεν ἐκ τῆς οὔτε πολὺ πλαγίας οὔτε ὀρθίας στάσεως τῶν γραμμῶν, εὐαισθησίαν ὁμαλὴν καὶ ἄνευ δισταγμοῦ ἐκδηλουμένην. Δὲν δεικνύει ὑπερευαισθησίαν, οὔτε προσποιητὴν ἀδικροσίαν, οὔτε τάσιν πρὸς ἀπόκρυψιν τῶν αἰσθημάτων, ὅπως εἰς τὰς ἀντιστροφῶς πλαγίας γραφὰς. Ὁ ἀνὴρ οὗτος δεικνύεται διὰ τῆς ὑπογραφῆς του ὅλος ὄντως εἶνε.

Ἐκτός δὲ τούτου ἡ ὑπογραφὴ εἶνε ἀπλή, δὲν ἔχει περιττοὺς συρμούς οὔτε κορωνίδας. Ὁ γράψας αὐτὴν δὲν ἐξήτησε μορφὰς γραμμάτων κομψὰς, ἀλλ' ἔγραψεν ὅ,τι εἶχε νὰ γράψῃ καὶ οὐδὲν πλέον, καὶ ἐπομένως δὲν θὰ εἶνε εὐφραδῆς ῥήτωρ, ἀλλ' ἀκριβῶς ἢ ἡμιλίθ' ὀλίγων λέξεων ἐπὶ τῆς υποθέσεως καὶ ἐν γένει ὁ λόγος αὐτοῦ θὰ εἶνε ἀπλάστος καὶ ἀβίαστος. Τὸ ἐναλλάσσον τέλος ὕψος τῆς ὑπογραφῆς δεικνύει φύσιν περιπαθῆ. Ἡ κατάπτωσις ἀπὸ τοῦ Β μέχρι τοῦ ς (μετὰ τὸ i) στιγμὴν πνευματικῆς καταποντήσεως. Ὁ συνωθισμὸς τῶν γραμμῶν ἐν ἀρχῇ οὐχὶ ἀσήμαντον οικονομίαν, ἢ βαρεῖα στιγμή ἐπὶ τοῦ i μεγίστην ἀκρίθειαν καὶ ἐν τοῖς μικροῖς ἢ εὐρεῖα βάσις τοῦ Β ἰσχυρὸν ἐγώισμὸν· ὁ δὲ ξιφοειδῆς τελευταῖος συρμὸς ἐπὶ τοῦ Κ πνεῦμα φίλερι καὶ δύναμιν δράσεως.

Πόσον ἄλλοιᾶ δὲν εἶνε ἡ ὑπογραφὴ Ἐλισάβετ τῆς βασιλισσῆς τῆς Ἀγγλίας;

Καὶ ἡ ὑπογραφὴ αὕτη εἶνε μεγαλοπρεπῆς, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὰ κεφαλαῖα γράμματα ἢ εἰς τὰ μικρά, καὶ ἐπομένως δεικνύει χαρακτήρα ἐκτετρασμένον μᾶλλον εἰς τὸν δὴμιόστων βίον ἢ εἰς τὸν ἰδιωτικόν, χαρακτήρα, ἐλλείποντα ὅλος διόλου ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Βισμαρκ. Πρὸ πάντων δὲ ἐμποεῖ ἐντύπωσιν ἢ κάθετος θέσις τῶν γραμμάτων τῆς ὑπογραφῆς, ἰδίως δὲ μέχρι τοῦ Εἰ, ἐξ οὗ δηλοῦται ὁ ἀναίσθητος ἐγώισμὸς καὶ ἡ ψυχρὰ ὑπερηφάνεια, χαρακτήρες, δι' ὧν διεκρίνετο ἡ βασίλισσα αὕτη. Ἡ πλαγία γραμμὴ ἢ ἀνωθεν τοῦ Ε εἶνε φανερόν σημεῖον κυριαρχίας καὶ ἀλαζονίας, τὸ δὲ πρὸς τὰ ἄνω κεκαμμένον μέρος αὐτῆς ὑπεθυμίζει τὸ δόγμα τῆς βασιλείας «ἐλέη Θεοῦ». Πρὸς τούτοις τὸ μέγεθος τῶν γραμμάτων εἶνε διάφορον (σύγκρινε τὸ i πρὸς τὸ e), ἀνάλογον πρὸς τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ ἱστορικοῦ περὶ τῆς Ἐλισάβετ, ὅτι αὕτη ἄλλοτε μὲν ἐδείχθη μείζων τοῦ ἀνδρός, ἄλλοτε δὲ ἐλάσσων τῆς γυναίκος. Λογικὴ καὶ ἡρεμὸς ἐμμονὴ εἰς τι ἐλλείπουσιν παρ' αὐτῇ ἐντελῶς, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ὑπογραφῆς: εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι παντάκτις θελήσασα νὰ νυμφευθῇ δὲν τὸ κατώρυσσε, ἐφάνευσε δὲ τὸν εὐνοοῦμενον αὐτῆς Ἐσεξ, ἂν εἶτα ἐλυπήθη ὑπερβολικῶς. Ἀφ' ἑτέρου ἡ ὑπογραφὴ αὕτη διὰ τῶν ἀπυθνέτων αὐτῆς γραμμῶν δεικνύει ἀφθονίαν ἰδεῶν, διὰ τῶν πολυκύματων καὶ μετεώρων ἄνω καὶ κάτωθεν τῆς γραμμῆς συρμῶν φαντασίαν πλουσίαν, διὰ δὲ τῆς προτιμῆσεως τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων παιδεύσιν φιλολογικὴν γνωστὸν δὲ εἶνε ὅτι ἡ Ἐλισάβετ ἐνόει τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν. Οἱ συρμοὶ τέλος οὗτοι, οἱ ἐξεζητημένοι μὲν, ἀλλὰ πλούσιοι, κομφοὶ καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀνήσυχτοι, ὑπεμφαίνουσι ἀδιάκοπον διατριβὴν περὶ τὴν ὕλην καὶ τὸ πνεῦμα, ματαιοδοξίαν ἄμετρον, πνεῦμα καὶ φύσιν καλλιωπιστικὴν καὶ αὐτάρεσκον. Λέγεται δὲ περὶ αὐτῆς ὅτι ἦτο ἐνήμερος ὅλων τῶν ζητημάτων καὶ ἐνόει αὐτὰ, καὶ ὅτι θνήσκουσα κατέλιπε τρεῖς χιλιάδας ἐνδυμασιῶν, ὧν μία ἦτο κατάφορτος μαργαριτῶν καὶ ἰσθίων πολυτίμων.

Τὸ ε καὶ α τῆς ὑπογραφῆς δεικνύουσι καρδίαν τραχεῖαν καὶ ἐνίοτε σκληρὰν, ἐνῶ τὸ e καὶ h τοῦναντίον ἀγαθότητα καὶ καλωσύνην. Ἐνῶ δὲ τὸ ὑπερηφάνως ἀκαμπτον Ε δηλοῖ τὴν βασιλισσαν, αἱ πρὸς τὰ ἄνω κεκαμμένα καμπύλαι γραμμαὶ τοῦ h καὶ τοῦ i προδίδουσιν αἰσθημάτων τρυφερά, ὧν αὕτη δὲν ἦτο ἄμοιρος, ὡς γυνή.

Ἐν συντόμῳ ἡ ὑπογραφὴ αὕτη, γραφολογικῶς ἐξεταζομένη, παριστᾷ προσωπικότητα ἐν τῇ κοινωνικῇ αὐτῆς θέσει ἀμέτρος ὑπερήφανον, πνευματικῶδ' ἀνεπτυγμένον, μεγαλοπρεπῆ, ἀλλ' ἀσυνεπῆ πρὸς ἑαυτὴν, φερομένην διηνεκῶς τῆδε κακίῃς ὑπὸ τοῦ πνεύματός της, ἐν δυσαρμονίᾳ πρὸς ἑαυτὴν, καὶ κατὰ συνέπειαν δυστυχῆ βασιλισσαν, ὁ δὲ γνωρίζων τὴν ἱστορίαν αὐτῆς θὰ

ἠμολογήσῃ ὅτι εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἡ γραφολογία ἠμολογεῖ εἰς τὰς κρίσεις της πρὸς τὴν ἱστορίαν.

Ἐὰν δὲ τις συγκρίνῃ τὰς δύο ταύτας ἱστορικὰς ὑπογραφὰς ἀπαντήσῃ ἡμῖν, ὅτι αὐταὶ εἶνε διάφοροι ἀλλήλων, οὐ μόνον διότι ἐγράφησαν ὑπὸ δύο ὅλων διαφόρων προσώπων, ἀλλὰ διότι ἀνήκουσι καὶ εἰς διαφόρους χρονικὰς περιόδους, καὶ ὅτι ἡ Ἐλισάβετ ἔχει τὴν συνήθη τῶν τότε χρόνων γραφὴν, θὰ παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην ταύτην καὶ μάλιστα ἕνεκα αὐτῆς ταύτης τῆς γραφολογίας. Διότι ἂν ἕκαστος, ὡς γνωστὸν, εἶνε προῖν τῶν χρόνων κατ' οὐς ζῆ, τὰ ἐξέχοντα πρόσωπα εἶνε ἔτι μᾶλλον, διότι ταῦτα καὶ συλλαμβάνουσι καλλίτερον καὶ ὀρθότερον τὸ πνεῦμα τῶν χρόνων τῶν καὶ συλλαμβάνονται ὑπ' αὐτοῦ. Ἐὰν λοιπὸν ἡ Ἐλισάβετ τῆς Ἀγγλίας ἐζῆ κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους, ἢ ὁ Βισμαρκ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνης, θὰ εἶχον ἄλλην ὑπογραφὴν, καίπερ αἱ βάσεις θὰ ἔμενον αἱ αὐταί. Θὰ παρήλασσον δὲ αἱ ὑπογραφαὶ αὐτῶν διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, διότι Βισμαρκ τῶν τότε χρόνων καὶ ἡ Ἐλισάβετ τῆς σήμερον δὲν ἠθέληεν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῶν παράστασιν ὁ Βισμαρκ τῆς σήμερον καὶ ἡ Ἐλισάβετ τῶν χρόνων ἐκείνων.

Χαρακτηριστικὴ ἐπίσης καὶ ὅλος σύμφωνος πρὸς τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν ἱστορικὴν περιγραφὴν εἶνε καὶ ἡ γραφὴ, ἰδίως δὲ ἡ ἀρμοδιότητα πρὸς διάγνωσιν τοῦ χαρακτήρος ὑπογραφῆς, Φρειδερίκου τοῦ μεγάλου, Ναπολέοντος τοῦ Α', Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ', Αἰκατερίνης τῆς Β', τῆς Ρωσσίας, τοῦ Goethe, τοῦ Σαίξπηρου καὶ ἄλλων πολλῶν.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΕΒΝΟΦΑΝΗΕ

ΝΗΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΝΗΣΤΕΥΤΑΙ

[Συνέχεια καὶ τέλος τῆς προηγουμένου φύλλου.]

Ἄλλοιαι τοῦ αἰσθήματος τῆς πείνης.— Οἱ νευραπαθεῖς.— Χασμήματα καὶ ἀθυμίαται.— Ψευδὴς πείνα.— Θανάσιμος νύρωσις.— Κατάργησις τῆς πείνης διὰ τῆς ἐπιμονῆς.— Αἱ συνταγαὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.— Τὰ φιλοσοφικὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἑπιμενίδου.— Τὰ ἐγκυλισματα τῆς μακροβιότητος.— Νηστεία ἀκούσιος.— Ἀπαγγέλλεται τῆς λήψεως τραγῆς ἐν ὑπνωτικῇ καταστάσει.— Ἡ ἀτονία καὶ ἡ ἐκ τῆς ἀσιτίας ἐξασθενήσις.— Αἱ μυϊκαὶ ἀσκήσεις καὶ ἡ ἐπιρροή αὐτῶν ἐν τῇ ἀστίᾳ.— Πλάναι καὶ προλήψεις.— Συμπεράσματα.

Ἡ πείνα πολλὰκις δύναται νὰ ἐμβάλῃ καὶ εἰς παραφορὰς μανίας. Ζῶα καθεργμένα, ἐὰν μείνωσιν ἄσιτα, ἐφορῶσιν ἐμμανῶς κατὰ τῶν σιδηρῶν κινκλίδων τοῦ κλωβοῦ αὐτῶν, μὲ ἄμματα ἀπτραπηθόλα καὶ ἀπειλητικά. Γνωστὴ ἐξ ἄλλου εἶνε ἡ ἱστορία τῶν ναυαγῶν τῆς σχεδίας τῆς

Μεθούσης. Μετά είκοσι τετράωρον μόλις άσιτιαν, ήρξαντο ίκδηλούμεναι παρ' αὐτοῖς αἱ παρκισθησαίαι, άμέσως δέ κατόπιν έπήλθιν ή περίοδος τῶν μανιωδῶν έξεγέρσεων καί οἱ ναυαγοὶ έπιπεσόντες κατ' άλλήλων άλληλοκτονήθησαν. Μετά δέκα τρεῖς δέ ήμέρας, ότε διέσωσεν αὐτούς ὁ Ἄρρος, έκ τῶν 150 μόλις είχον άπομείνει 15.

Πρόσωπα πολύ πλείω ή οσα δύναται τις νά υποθέσῃ πάσχουσι τήν πάθησιν τῆς άλλιοώσεως τοῦ αἰσθήματος τῆς πείνης. Τό τέτοιον τῆς πέμπτης ώρας (ο' clock five tea) τῶν άγγλων, ήτι τό έλαφρόν πρόδεικνον όπερ λαμβάνουσι κατῆ τήν ώραν ταύτην τῆς δείλης, εἶνε άρκούντως διδικαιολογημένον. Τινές νευροπαθεῖς λιποθυμοῦσιν έξ άδυναμίας έάν δέν φάγωσι τίποτε μεταξὺ τῶν κυρίων αὐτῶν γευμάτων. Γνωρίζομεν ένα δικηγόρον ισχυρόν τό σῶμα, καί ένα μηχανικό, παχύ, άμφοτέρους έπιρρεπεῖς εἰς νευρώσεις. Ὁ πρώτος έάν τήν 5 μ. μ. δέν πῆν έν ποτήριον μαθέρως μετά μικροῦ πλακούντος καθίσταται ώχροπράσινος καί καταπίπτει άδρανῆς επί τινος έδρας, έν σκοτεινίῳ. Ὁ μηχανικός άντέχει πλείοτερον. Πρὸ έτους άπηλλάσσεται τῆς δυσχερείας σχεδόν έντελῶς καπνίζων, άλλά κατῆ τήν έβδομήν καί ήμισίαν όταν έπέστρεφεν οἶκοι καί ώσφραίνετο τήν κνίσσαν τῶν μαγειρευομένων έδεσμάτων, έάν δέν παρέτίλετο αὐτῷ αὐτοστιγμῆ φαγητόν ήδυνάτει νά συνίσχῃ έαυτόν καί καθίστατο έμμανῆς έξ όργῆς. Ὁ κύριος οὗτος άναμφισβητήτως καί βεβαίως παρά τήν θέλησίν του κατείχετο υπό τῆς μανίας τῆς πείνης.

Έν τούτοις εἶνε άρκούντως παχύς,ώστε νά μή έχῃ άνάγκην συνεχῶς νά άναπληροῖ τῆς άπώλειας τοῦ όργανισμοῦ του. Ένόησεν έπομένως ότι ή αίτια ήλου τοῦ κκεῦ ήτο τό νευρικόν αὐτοῦ σύστημα, έπεχείρησε δέ νά καθυποτάξῃ αὐτό καί τό κατώρθωσεν ως έξῆς. Διεσκέδασε τήν πείνάν του πίνων θερμόν τέτον, δι' οὐ έπετάχυνε τήν κυκλοφορίαν τοῦ αίματος, παρέτεινε τήν ώραν τοῦ δείπνου βαθμιαίως, επί τέλους δέ έξεβίβασεν έαυτόν οὕτως ώστε νά κατακλίνηται ένίστε καί νήσσις. Χάρις εἰς τήν δίαιταν ταύτην τό νευρικόν του σύστημα νῦν ήρεμῆ, παραπονείται μάλιστα ότι δέν έχει όρεξίν πλέον. Ἀπώλεσεν 6 χιλιογράμματα έκ τοῦ βάρους αὐτοῦ καί έχει άριστα τήν υγείαν. Οἱ πολύσαρκοι καί οἱ νευροπαθεῖς, οἱ πάσχοντες έξ υπερβαλλούσης πείνης, όφείλουσι κατῆ τοῦ νευρικοῦ αὐτοῦ συστήματος νά στραφῶσιν καί νά έπιζητήσωσιν όπως γίνονται κύριοι τούτου. Οἱ πόνοι καί ή άγωνία, οὗς αἰσθάνεται τις κατῆ τῆς πρώτας δοκιμῆς, έξουδετεροῦνται κατόπιν. Οἱ πτωχοὶ οἱ έξ άδυναμίας ένίστε καταπίπτοντες έν ταῖς ήδῶς νεκροὶ δέν άποθνήσκουσιν έκ πείνης: δυστυχῶς οὗτοι εἰσιν ήναγκασμένοι νά άσιτῶσι καί συνείθισαν τήν πείναν,

άλλ' ύποκύπτουσιν εἰς τήν φυσιολογικήν έξάντλησιν καί τήν άθρεψίαν.

Τίς δέν ήκουσε περὶ τῶν κατορθωμάτων τῶν Ἰθαγενῶν ένίων χωρῶν, ότινεις κάμνουσιν έκδρομῆς μακροτάτας, χωρῖς νά φάγωσι τίποτε επί πολλῆς ήμέρας, άκούμενοι, άντι πάσης άλλης τροφῆς, εἰς όλίγα φύλλα κόκα καί τόν χυμόν φυτῶν τινῶν; Βιβίσθησαν άνέκαθεν νά μή πεινώσιν καί έπαρκοῦσιν εἰς τήν λειτουργίαν τῆς άνθρωπίνης μηχανῆς έκ τῆς οικονομίας τοῦ έαυτῶν σώματος. Ένίστε φθάνει νά καταπῆ τις στερεόν τι σῶμα, ένα καταστειλῆ πᾶσαν αἰσθησιν πείνης. Φίλων ὁ Βυζάντιος, μαθηματικός καί μηχανικός άκμάσας κατῆ τό Β' π. Χ. αἰώνα, διέσωσεν ήμῖν δύο συνταγῆς πρὸς καταστολήν τῆς πείνης. Τήν έτέραν τούτων λέγεται ότι είχε μεταχειρισθῆ πρότερον ὁ φιλόσοφος Έπιμενίδης όστις, κατῆ τήν παράδοσιν, κατώκνησεν επί πενήκοντα έτη έν σπηλιᾷ, χωρῖς ὁ όχλος νά γνωρίζῃ πῶς έτρέφετο.

Οἷσθεν έννοεῖται, ότι ή φαντασία, ή βούλησις, αἱ άτομικαί ψυχικαί διαθέσεις μεγίστην άσκουσιν έπίδρασιν εἰς τοιαύτας περιστάσεις.

Έν ενί λόγῳ, έάν ὁ υγιής άνθρωπος άδυνατῆ νά υποστῆ τήν άσιτίαν, τούτο συμβαίνει διότι άσθενεῖ έκ πείνης καί οὐχί ένεκεν άθρεψίας. Έάν ὁ πυρέσσων, ὁ παράφρων, ὁ έν ύπνωτικῇ καταστάσει διατελῶν άντέμωσιν εἰς τήν άσιτίαν, κείται έκτός πάσης άμφισβητήσεως, ότι άντέχουσι, διότι τό νευρικόν σύστημα παρ' αὐτοῖς οὐδέν διεγείρει πλέον όδυνηρόν αἰσθημα: άλλ' άντέχουσι μόνον εἰς τήν πείναν, οὐχί δέ καί εἰς τήν άθρεψίαν.

Τῶς κιννοφανεῖς ταύτας ιδέας αίτινες έκ πρώτης όψεως δύνανται νά έκληρωθῶσιν ως παραδοξολογίαι, ύπεστηρίζομεν πολλάκις έν ιδιαιτέραις ήμῶν συνομιλίαις. Έπ' ὧ μετά ζωηροτάτης εύχαριστήσεως είδομεν λίαν γνωστόν φυσιολόγον, τόν Ιατρόν κ. Βεργχάιμ, καθηγητήν έν τῇ Ιατρικῇ Σχολῇ τοῦ Νανσύ, άναπτύσσοντα ταύτας, έν τοῖς κυριώτεροις αὐτῶν μέρεσι τοῦλάχιστον, άλλ' άνεξαρτήτως ήμῶν, έν προσφάτῳ έπιστολῇ του, ήν έδημοσίευσεν Ιατρική τις έφημερίς τῶν Παρισίων. «Ὁ υγιής άνθρωπος», λέγει ὁ κ. Βεργχάιμ, «ὁ άποθνήσκων μετά πολυήμερον νηστείαν, νδέν άποθνήσκει έξ αίτίας: ή έπελθοῦσα ισχυρότης δέν εἶνε μεγάλη, τό δέ έν αὐτῷ χρησίμον νδία τήν ζωήν υλικόν δέν έξηντλήθη έντελῶς. Ὁ τό βῆρος τοῦ σώματός του καί ή φυσιολογική τῶν όργάνων αὐτοῦ συναρμογή δέν άποκλειουσιν εἰσέτι τήν ζωήν. Ἄλλως πως φθίνει ὁ άτυχῆς φθισικός, όστις άπώλεσε τήν σωματικήν αὐτοῦ ύπόστασιν διά τῶν έφιθρώσεων, τῶν συνεχῶν άποχρέμψεων, τοῦ πυρετοῦ κτλ. καί όστις, δέν τούτοις, σύρεται επί έβδομάδας ύλοκλήρους κῶς αὐτοκινούμενος σκελετός. Οἱ έκ τυφοειδοῦς

πυρετοῦ άναρρῶννόντες ισχυαίνουσιν υπερβολικῶς, οὐχ ήττον θεραπεύονται. Παραβαλλόμενος πρὸς αὐτούς ὁ υγιής, ὁ νηστεύσας επί όκτῶ ήμέρας, ρεῖνε σχεδόν κολυσσός καί όμως άποθνήσκει. Ἄλλ' οὐδέν άποθνήσκει έξ άθρεψίας: άποθνήσκει νέκ πείνης. Ὁ πυρέσσων, ὁ φθισικός, ὁ πάσχων νάνορξίαν, αἱ ύστερικαί δέν πεινώσιν. Ἰδοῦ ὁ υλόγος δι' ὃν άντέχουσιν εἰς τήν άσιτίαν. Ἡ πείνα νγορεῖ νρὸ τῆς άθρεψίας».

Ὁ κ. Βεργχάιμ προσέθησιν καί τῶ έπόμενα: «Ὁ άτυχῆς ὁ μή τρώγων άποθνήσκει έκ νευρικής νδύσου, έκ νευρώσεως τινος, γεννωμένης έκ τῆς πείνης. Ὁ πυρετιῶν, ὁ φθισικός, ὁ πάσχων νάνορξίαν, δέν άποθνήσκουσι, διότι δέν πεινώσιν. Οὐνοι άποθνήσκουσιν έκ τῆς βραδείως προβαίνούσης νάθρεψίας. Ἡ πείνα νγορεῖ ναχέως: ή άθρεψία νγορεῖ νβραδείως.»

Εἶνε δῆλον ότι συμφωνοῦμεν έντελῶς πρὸς τόν κ. Βεργχάιμ, εύχερέστερον δ' έσται ήμῖν νῦν νά παράσχωμεν εὔλογόν τινα έξήγησιν τῶν πολυήμερον νηστειῶν. Ὁ νηστευτής εἶνε άτομον, οὐ τό νευρικόν σύστημα εἶτε ὁ φύσεως, εἶτε διῆ τῆς άπαιτουμένης διαπαιδαγωγήσεως, δύναται νά καταστῆ τοιοῦτον, ώστε νά έξουδετεροῖ τῆς συννεπείας τῆς πείνης. Παρελθουσῶν τῶν πρώτων τῆς άσιτίας ήμερῶν, αἱ λοιπαί παρέρχονται αὐτομάτως, ως όρθότατα παρετήρησε καί ὁ κ. Σούτσης. Εἰς τόν νηστεύοντα οὐδέν πλέον επιβάλλεται ή νά ζῆση κατακαλισκῶν έκ τοῦ ίδίου αὐτοῦ όργανισμοῦ τῶ άπαιτούμενα διῆ τήν λειτουργίαν αὐτοῦ, έξαντλῶν τῆς οικονομίας του μέχρι τέλους.

Εἰκίνο όμως, όπερ πλείοτερον έξέπληξε τό κοινόν έν τῷ πειράματι τῶν Μεδιολάνων, ήν ότι ή σωματική ρώμη δέν έγκατέλιπε τόν Σούτσην, μέχρι πέρατος τῆς νηστείας αὐτοῦ. Ἡαίται καί όμως διετῆρει άκμαίως τῆς φυσικῆς δυνάμεις του. Ἄλλῃ διετῆρει αὐτάς άκμαίως, διότι ήσκειτο εἰς τῶ έπλα, έπέδιδετο δέ καί εἰς άλλας σωματικῆς άσκήσεις. Έν τοιαύτῃ περιπτώσει, πρέπει τις νά έξασφαλίσῃ τήν ήμαλήν τῶν όργάνων λειτουργίαν, νά διευκολύνῃ τήν ανάλωσιν τῶν διαφόρων ὕλων τοῦ όργανισμοῦ, ν' άπαλλαγῇ τῶν δηλητηριωδῶν άποθεμάτων καί διατηρήσῃ τήν ζωηρότητα τῆς κυκλοφορίας τοῦ αίματος. Ἄλλως ή ζωῆ ήδύνατο νά σθεσθῆ αἰφνιδίως ως άσταθῆς φλόξ λυχνίας. Ὁ νηστεύων, χάριν τῶν άσκήσεων τούτων, νάλισκει έκ τοῦ σώματός του περισσοτέρας ὕλας, άλλ' ή δαπάνη εἶνε έπωφελής. Ἄπαξ τῆς πείνης ήττηθείσης, αἱ άνάγκαι τῆς θρέψεως προβαίνουσι βραδείως, τῆ νευρικόν σύστημα άπαμβλύνεται καί καλόν εἶνε νά διεγείρῃ τις αὐτό καί υποβοηθήσῃ τήν κανονικήν πορείαν τῶν ζωικῶν λειτουργιῶν. Ὁ κ. Σούτσης έν Μεδιολάνοις, μόλις άπώλεσε καθ' έκάστην, κατῆ μέσον όρον, 440 γραμμάρια έκ τοῦ βάρους αὐτοῦ καί 7 γραμμάρια ούρινης, 29 δέ μόνον καθ' ές ήμέρας έπέδιδετο εἰς άσκή-

σεις. Ἡ έν τῷ σώματι καῦσις καταπίπτει μέχρις έλαχίστου όριου, έάν αἱ ζωικαί λειτουργίαι, αίτινες εἰσι πᾶσαι έξησθενημέναι, δέν διεγερθῶσι τεχνητῶς.

Καί περὶ τοῦ ποτοῦ τοῦ κ. Σούτσης; Ὁά έρωτήσωσιν οἱ άναγνώσται, τοῦ περιβόητου ποτοῦ, μέ τό όποῖον δύνανται έν άνάγκῃ λαοὶ ύλοκλήροι νά κορέσωσι τήν πείναν αὐτῶν, τίποτε; «Ὡ! περὶ τοῦ ποτοῦ! Καί έν τούτοις άκόμη δέν θέλομεν νά ύποπτεύσομεν τήν φιλαλήθειαν τοῦ κ. Σούτσης. Τό ποτόν τούτο έχει βεβαίως δι' αὐτόν θαυματουργούς ιδιότητες, άλλ' άπαξιῶμεν νά πιστεύσομεν ότι έχει τῆς αὐτῆς ιδιότητας καί διῆ τόν πρώτον τυχόντα. Τό πολύ δύναμεθα νά παραδεχθῶμεν ότι εἶνε ώφέλιμον εἰς καταπραΐνσιν τῆς πείνης κατῆ τῆς πρώτας τῆς νηστείας ώρας, ως τό όπιον, τό χλωροφόρμιον κτλ. άλλ' εύκόλως δύναται τις νά παρέλθῃ αὐτό. Ὁ έτερος τῶν νηστευτῶν, λόγου χάριν, ὁ Μερλάττης άντι τοῦ ποτοῦ τούτου μεταχειρίζεται έτερον μέσον. Τρώγει τόσον ώστε νά πάθῃ σχεδόν έκ δυσπεψίας, ένα οὗτω προκαλήσῃ νάνορξίαν καί άνθῆξῃ κάλλιον εἰς τήν πείναν.

Έν τῇ έπιστολῇ, ἧς έμνημονεύσαμεν έν τοῖς άνω, ὁ κ. Βεργχάιμ έρμηνεύει εύφωῶς τήν σημασίαν τοῦ ποτοῦ τοῦ Σούτσης. Τό ποτόν τούτο έχει διῆ τόν Ἰταλόν νηστευτήν έντελῶς ύποκειμενικήν δύναμιν. Ὁ Σούτσης εἶνε άπόλύτως πεπεισμένος περὶ τῆς άποτελεσματικότητος αὐτοῦ, διῆ τῆς αὐτενεργου δέ έπιβολῆς τῆς πεποιηθείσεως ταύτης, κατορθῶν νά μή αἰσθάνηται τήν πείναν. Πρὸς κατανόησιν τοῦ λεγομένου, ὁ άναγνώστης δέον νά γνωρίζῃ ότι πραγματικῶς, οἱ παράφρονες ή αἱ ύστερικαί γυναῖκες, οἱ μή θέλοντες νά φάγωσιν, ύπέικουσι συνήθως εἰς ψυχικήν, ή άλλης άγνώστου φύσεως, αὐτενεργίαν, ήτις καθιστᾷ αὐτούς άνασθητους εἰς τό αἰσθημα τῆς πείνης.

Οὕτως, καθῆ ὁ κ. Βεργχάιμ αναφέρει, ὁ Ιατρός Δεμπόθ υπέβαλεν εἰς ύστερικῆς γυναίκας τήν ιδέαν νά μή πεινώσιν πλέον καί νά παύσωσι τρώγουσαι. Αἱ δύο πειραματισθεῖσαι δέ πράγματι έπινον, άλλ' άπεποιῶντο νά λάθωσιν οἰανδήποτε τροφήν. Το πείραμα διεκόπη μετά είκοσι πέντε ήμέρας, ήδύνατο όμως νά παραταθῆ έτι πλέον. Μία τῶν οὕτως άσιτησασῶν γυναικῶν άπώλεσε 3 χιλιογράμματα έκ τοῦ βάρους αὐτῆς, ή έτέρα δέ 6. Συγχρόνως, υγιής άνήρ, ύποβληθείς έκουσίως εἰς νηστείαν χάριν συγκρίσεως, δέν ήδυνήθη νά άνθῆξῃ πέραν τῆς πέμπτης ήμέρας καί άπώλεσεν 7 χιλιογράμματα έκ τοῦ βάρους αὐτοῦ. Αἱ πειραματισθεῖσαι άσθενεῖς τοῦ κ. Δεμπόθ, αίτινες δέν έπείνων, άπώλεσαν άναλόγως σχεδόν όσον βῆρος καί ὁ Σούτσης, ένῶ ὁ υγιῶς έχων άνήρ, ὁ ύποφέρων έκ πείνης, άπώλεσε πολλῶ πλείοτερον.

Έν συμπεράσματι, εἶνε άναμφισβητήτον ότι

υπάρχουσι πρόσωπα υγιῶς ἔχοντα, ἅτινα εἴτε δι' ἀπλῆς ἐκβίασεως τῆς θελήσεως εἴτε μετὰ προηγουμένην βαθμιαίαν ἀσκήσιν δύνανται νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τὴν πείναν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀποζῶντα ἐκ τοῦ ἰδίου ἑαυτῶν ὀργανισμοῦ. Τὸ πρᾶγμα οὔτε ὡς παράδοξον, οὔτε ὡς παράδοξαις τῶν φυσιολογικῶν νόμων δύναται νὰ θεωρηθῆ.

Δ. Γ. Κ.

ΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΑ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἰσουλῆτους]

Ἄρχικὸς προσπάθει νὰ εἶσαι οὐχὶ διὰ χαλεπότητος, ἀλλὰ τοιοῦτος δεικνύμενος εἰς τοὺς ἄλλους, ὥστε νὰ ἀναγνωρίζωσι τὸ ὑπέρτερον τῆς διανοίας σου καὶ νὰ νομίζωσιν ὅτι συνετώτερον θέλεις σκεφθῆ οὐ ὑπὲρ τῆς αὐτῶν σωτηρίας.

Φυλακὴν ἀσφαλεστάτην νόμιζε τὴν τε ἀρετὴν τῶν φίλων καὶ τὴν τῶν πολιτῶν εὐνοίαν καὶ τὴν αὐτοῦ φρόνησιν.

Διὰ παντὸς τοῦ χρόνου οὕτω φαίνου προτιμῶν τὴν ἀλήθειαν, ὥστε πιστότεροι νὰ εἶνε οἱ σοὶ λόγοι ἢ οἱ ἄλλων.

Φίλους προσπάθει νὰ ἀποκτῆς οὐχὶ ἐκείνους μεθ' ὧν θέλεις διατρίβει εὐχάριστα, ἀλλὰ ἐκείνους, μεθ' ὧν ἄριστα θέλεις διοικήσει τὴν πόλιν.

Ἄρχε αὐτοῦ μηδὲν ἤττον ἢ τῶν ἄλλων, καὶ τοῦτο νόμιζε βασιλικώτατον, ἂν μηδεμίαν τῶν ἡδονῶν εἶσαι δοῦλος, ἀλλὰ κύριος τῶν ἐπιθυμιῶν μᾶλλον ἢ τῶν πολιτῶν.

Τὴν σεαυτοῦ σωφροσύνην παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους πάρεχε, γινώσκων ὅτι τῆς πόλεως ὅλης τὸ ἦθος ἠμοιῶνται πρὸς τὸ τῶν ἀρχόντων.

Μάλιστα μὲν ἐπιζητεῖ νὰ διαφυλάττης τὴν ἀσφάλειαν καὶ εἰς σεαυτὸν καὶ εἰς τὴν πόλιν· ἂν δ' ἀναγκασθῆς νὰ πολεμήσης, προτίμησον τὸν καλὸν θάνατον μᾶλλον ἢ τὴν ζωὴν αἰσχράν.

Ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις ἐνθυμοῦ ὅτι εἶσαι βασιλεὺς, καὶ φρόντιζε ὅπως μηδὲν ἀνάξιον τῆς τιμῆς ταύτης πράξῃς.

Ὅσοι κατὰ τὰς τιμὰς πράξεις τῶν ἄλλων τοσοῦτον καὶ κατὰ τὰς ἀρετὰς προσπάθει νὰ εἶσαι ὑπέρτερος αὐτῶν.

Ἄρχῃς τετευχώς, ἴσθι ταύτης ἔξις.
Εἰκὼν δὲ βασιλεὺς ἐστὶν ἔμφυχος θεοῦ.
(Γνώμη ἀρχαία)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ μικροτέρα ἡμερὶς τοῦ κόσμου ἐκδίδεται ἐν Μεξικῷ, ἐν τῇ πόλει Γουαδαλαχιάρα, φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν El Telegramma. Τὸ μῆκος αὐτῆς εἶνε 5 δακτύλων, τὸ δὲ πλάτος 3. Ἀριθμῆί 4 σελίδας καὶ περιέχει τὰς σπουδαιότερας εἰδήσεις τοῦ παλαιοῦ καὶ νέου Κόσμου. Ἡ συνδρομὴ αὐτῆς εἶνε 75 λεπτὰ κατὰ τριμησίαν.

Ὁ Δανὸς λοχαγὸς Paulsen ἀνεκάλυψεν ἐργασίον κληθὲν ἀξοντογεννήτωρ», δι' οὗ παρασκευαζόμενου ἀφθίνου ὄζοντος βελτιοῦται ὁ ἀήρ τῶν δωματίων καὶ ἀπολυμαίνονται αἱ αἰθύσαι τῶν ἀσθενῶν, ἢ χῶροι πεπληρωμένοι ἀνθρώπων κ.τ.τ. Πειράματα γενόμενα ἐν τῷ γενικῷ νοσοκομείῳ τῆς Κοπεγχάγης ἀπέδειξαν τὴν ἐφεύρεσιν ἐξαιρετον.

Τὸ μεγαλοπρεπὲς μουσολεῖον, τὸ ὁποῖον παρήγαγεν ἡ αὐτοκράτειρα Εὐγενία διὰ Ναπολέοντα τὸν Γ' καὶ τὸν υἱὸν τῆς, καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἰδρῶθῃ ἐν Farnborough περατοῦται ἔσον οὐκῶ. Ἡ ἐκπτώσις αὐτοκράτειρα σκοπεῖ νὰ μεταφέρῃ τὰ λείψανα τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ἐκ τῆς ἐκκλησίας Saint-Mary ἐν Chislehurst εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτῆς ἐξ Ἰταλίας. Τὸ ἐτήσιον δὲ μνημόσυνον θὰ τελεσθῇ ἐν Farnborough τῇ 9 Ἰανουαρίου, ἡμέρᾳ τοῦ θανάτου Λουδοβίκου τοῦ Ναπολέοντος. Λέγεται ὅτι εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων θὰ παρευρεθῶσιν ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν Νεπολεοντιδῶν.

Κατὰ τὰ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐσωτερικῶν συγκεντρωθέντα ἀποτελέσματα τῆς καταγραφῆς τῶν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα τυφλῶν, κωφολάλων καὶ φρενοβλαβῶν οὗτοι ἀνέρχονται, πλὴν τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κονουρίας, εἰς 1503 τυφλοῦς, 1084 κωφολάλους καὶ 1088 φρενοβλαβεῖς.

Ἐν τῇ πόλει Γκοργκοντζόλα, κειμένη οὐχὶ μακρὴν τοῦ Μιλάνου, θὰ ἐρασταθῇ προσεχῶς παράδοξος ἐπετηρὴς, ἢτοι ἡ ἐκατονταετηρὴς τῆς κατασκευῆς τοῦ τυροῦ τῆς Γκοργκοντζόλας, ἐξ ἧς ἡ πόλις ἀπέκτησε τὴν εὐπορίαν τῆς.

Πόσων χρονῶν εἶσαι μπαμπά, λέγει ὁ μικρὸς Κώστας εἰς τὸν πατέρα του.

Μαζὺ μὲ τὴν μαμὰ σου κάνομεν 80 χρόνιζ. Διαίρεσε τὸν ἀριθμὸν σὲ δύο ἴσια καὶ θὰ ἴδῃς πόσα εἴμαστε καὶ εἰ δύο.

Ἄν διαίρεσω τὸν ἀριθμὸν σὲ δύο, ἡ μαμὰ μου εἶνε ὄχτῶ καὶ ἐσὺ εἶσαι... μηδὲν....

Ἐν βαγονίῳ δευτέρως θέσεως τοῦ σιδηροδρόμου Ἀθηνῶν-Πειραιῶς.

Τὸ κορίτσι αὐτό, κυρία, δὲν εἶνε γιὰ μισὸ μ. π. ι. λ. ι. ε. τ. ο. Εἶνε πολὺ μεγάλο.

Μπα! τώρα θὰ μοῦ βγάλετε κινούργιες μύδες!... Ἀπὸ τότε ποῦ ἔγενε ὁ σιδηρόδρομος παίρνει πάντοτε ἡ κῆρη μου μισὸ μ. π. ι. λ. ι. ε. τ. ο.!